

Marko Mäkilä

ELEKTRONIIKAN TUONNIN TULLIMUODOLLISUUDET
KOLMANSISTA MAISTA

Kansainvälisen kaupan koulutusohjelma
2018

ELEKTRONIIKAN TUONNIN TULLIMUODOLLISUUDET KOLMANISTA MAISTA

Mäkilä, Marko
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kansainvälisen kaupan koulutusohjelma
Toukokuu 2018
Sivumäärä: 63
Liitteitä: 1

Asiasanat: tuonti, tullaus, elektroniikka

Opinnäytetyön aiheena oli tutkia elektroniikan maahantuonnin tullimuodollisuuksia. Maahantuontiprosessista tarkasteltiin Euroopan unionin ulkokauppaa, elektroniikan tuontiedellytyksiä, ja tuontitullausprosessia. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa kattava prosessikuvaus EU:n ulkoisesta elektroniikan tuonnista. Prosessikuvauksen tarkoituksena on antaa ohjeistusta maahantuontia suunnitteleville yrityksille.

Tutkimuksen teoriaosuudessa käsiteltiin Euroopan unionin ulkokauppaa, elektroniikan markkinavalvontaa, tuontitullauksen suorittamiseen edellytettäviä toimenpiteitä, tuontitullausta ja tullauksen päättämistä.

Tutkimuksen käytännön osuus suoritettiin laadullisena tutkimuksena. Kvalitatiivisella tutkimuksella pyrittiin etsimään lisätietoa käytettyyn teoriaan. Tutkimusaineisto kerättiin teemahaastatteluilla, joita järjestettiin yhteensä kaksi. Haastatteluja varten laadittiin teemahaastattelu runko, jonka mukaan haastattelut etenivät. Haastatteluja suoritettiin kaksi, yksi yksilöhaastattelu ja yksi ryhmähaastattelu. Haastattelut toteutettiin kasvotusten tai puhelimitse. Haastatteluissa keskusteltiin kansainvälisestä liiketoiminnasta, EU:n ulkokaupasta, elektroniikan tuonnista ja tuontitullaamisesta. Haastatteluista saatu aineisto käsiteltiin litteroimalla ja teemoittelemalla. Litteroitu ja teemoiteltu aineisto analysoitiin käyttäen sisällönanalyysia.

Tutkimustuloksista saatiin selville, että EU:n ulkokaupan harjoittamisen pääsyynä on tuotteiden hinta ja saatavuus. Maahantuonnin aloittamisen ennakkotoimenpiteiksi ilmeni tuontimaan, kauppakumppanien ja tavaran kattava taustatutkimus, tullin ja tuonti lupien hankkiminen ja huolintasopimuksen sopiminen, mikäli yritys päättää käyttää huolintapalveluita. Tuontitullausprosessin vaiheiksi paljastui tavaran saapuminen, tulli-ilmoitukseentarvittavien asiakirjojen hankinta, tulli-ilmoituksen antaminen, tullauspäätöksen maksaminen, muutoksenhaku ja arkistointi.

Tutkimustulosten pohjalta tehtiin prosessikuvaukset ja prosessikaaviot elektroniikan maahantuonnin aloittamisen ennakkotoimenpiteistä ja tuontitullausprosessista maahantuojan näkökulmasta.

CUSTOM FORMALITIES OF IMPORTING ELECTRONICS FROM THIRD COUNTRIES

Mäkilä, Marko

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in international trade

May 2018

Number of pages: 63

Appendices: 1

Keywords: import, custom clearance, electronics,

Subject of this thesis was to research custom formalities of importing electronics from third countries. Parts of import process that were examined were European union's trade with third countries, import prerequisites of electronics and importing clearance process. Purpose of this thesis was to produce comprehensive process description of importing process of electronics from third countries. Process descriptions purpose is to offer instruction for companies which consider starting import operations.

In the theoretical part of the thesis following topics were discussed European unions trade with third countries, market surveillance of electronics, prerequisites of starting import custom clearance process, import custom clearance process and the end of import clearance process.

The empirical part of the thesis was conducted as a qualitative research. Aim of qualitative research was to find more information about topics discussed in theoretical part of the thesis. Research material was collected with theme interviews. Altogether two themed interviews were arranged. Theme interview structure were created to guide interviews. Two interviews were arranged, one individual and one group interview. Interviews conducted via telephone or in person. Topics that were discussed in the interviews were international trade, European union's trade with third countries, importing of electronics and import custom clearance. Research material collected from interviews were transcribed and sorted by themes. Transcribed and sorted research material were analyzed using content analysis.

From research results were found that the main reason for trading with third countries is the pricing and availability of goods. In research was found that preliminary measures for importing electronics were background research of import country, trade partner and the product, obtaining customs and import permits and signing forwarding contract if importer decides to use forwarder services. Stages of Import custom clearance process were revealed to be entry of goods, obtaining documents needed in import declaration, giving import declaration, paying customs clearance decision, file claim for revision and archiving

Process descriptions and process flowchart from importers perspective were made based on research results of preliminary measures for importing electronics and import custom clearance process.

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO.....	6
2	TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTEET JA VIITEKEHYS.....	7
2.1	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite.....	7
2.2	Toimeksiantajan kuvaus.....	8
2.3	Opinnäytetyön rajaus	8
2.4	Käsitteellinen viitekehys	9
3	ULKOMAANKAUPPA JA ELEKTRONIIKAN TUONTI.....	10
3.1	Ulkokauppa ja elektroniikan tuonti.....	10
3.2	Kauppasopimus ja toimituslausekkeet.....	10
3.3	Tulli.....	12
4	TULLAUKSEN ALOITTAMINEN	13
4.1	Ennen tullaamisen aloittamista	13
4.2	Asiamiespalvelut.....	15
4.2.1	Edustusmuodot	15
4.2.2	Huolintapalvelut	16
4.3	Markkinavalvonta	17
4.3.1	Kulutustavaravalvonta.....	17
4.3.2	Elektroniikan maahantuontiedellytykset	18
5	TUONTITULLAUS	20
5.1	Saapuvan tavaran ilmoitukset	20
5.2	Tulliselvitysmuodot	21
5.3	Tuonnin tullimenettelyt.....	23
5.4	Tuonnin tulli-ilmoitus	27
5.4.1	Asiointikanavat.....	27
5.4.2	Yksinkertaistetut tulli-ilmoitukset.....	28
5.4.3	Tarvittavat asiakirjat ja tiedot.....	29
6	TULLAUKSEN PÄÄTTÄMINEN.....	34
6.1	Tullauksen hinta.....	34
6.2	Arkistointi	36
6.3	Muutoksenhaku.....	37
7	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	38
7.1	Tutkimusstrategia.....	38
7.2	Aineistonhankintamenetelmät.....	39

7.3	Kysymyslomakkeen suunnittelu	42
7.4	Haastateltavien valinta	43
7.5	Haastatettavien kuvaukset.....	44
7.6	Aineistoin analysointimenetelmät.....	44
7.7	Reliabiliteetti ja validiteetti.....	47
8	TUTKIMUSTULOKSET	49
8.1	Maahantuonti kolmansista maista.....	49
8.2	Tuontitullauksen prosessikuvaus	53
9	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	57
9.1	Johtopäätökset.....	57
9.2	Pohdinta	59
	LÄHTEET	62
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aiheena on elektroniikan tuonnin tullimuodollisuudet EU:n ulkokaupassa. Opinnäytetyön aihe valikoitui osaksi omasta kiinnostuksesta sekä toimeksiantajan toiveesta. Yhdessä toimeksiantaja kanssa päätettiin tehdä selvitys elektroniikan tuonnin tullausprosessista. Toimeksiantaja näki tiedon olevan hyödyllistä yritykselle sen tulevaisuuden varalta, koska suurin osa elektroniikkatuotteista tuotetaan EU:n ulkopuolissa maissa. Kansainvälisen kaupankäynnin lisääntyessä ja maailman markkinoiden globalisoituessa, tavaran tilaaminen suoraan valmistajalta on tullut mahdolliseksi pienemmille yrityksille. Tilaaminen suoraan valmistajalta antaa yritykselle mahdollisuuden edullisempaan hintaan ja tilaisuuden ostaa tuotteita joita ei ole saatavilla Euroopasta.

Aihe on yrityksille ajankohtainen ja tärkeä, koska Euroopan unionissa on tapahtumassa muutoksia kuten Iso-Britannian ero. Tämä herättää mietteitä Euroopan unionin tulevaisuudesta. Ehkä EU-maat joista yritykset ovat tilanneet tuotteita eivät enää huomenna olekaan EU-maita. Tästä johtuen kaikkien yritysten olisi syytä selvittää miten toimia, jos yritys tuo tavaraa tulliliittoon kuulumattomista maista. Valmistutulla yritys voi välttyä yllätyksiltä ja ylimääriltä kuluilta. Tämä opinnäytetyö tehdään toimeksiantajalle, mutta siitä voi hyötyä muille mikro ja Pk-yrityksille jotka ajattelevat maahantuonnin aloittamista tai haluavat vain tietää EU:n ulkoisen tuonnin menettelyistä.

Opinnäytetyössä käydään läpi EU:n ulkoisen kaupan tullimuodollisuuksia ja tullausprosessiin vaikuttavia tekijöitä. Työn teoriaosuudessa käsitellään ensin EU:n ulkokauppaa ja elektroniikan tuontia yleisesti. Sen jälkeen tarkastellaan ennakkotoimenpiteitä, joita yrityksen on tehtävä ennen kuin tullaus voidaan aloittaa. Ennakkotoimenpiteiden jälkeen siirrytään tarkastelemaan tuontitullausprosessia ja viimeiseksi tullauksen päättämistä. Tutkimuksen empiirisessä osuudessa käytiin ensiksi läpi tutkimusmenetelmät, joita opinnäytetyössä käytettiin. Sen jälkeen käytiin läpi, kuinka tutkimus suoritettiin. Lopuksi haastatteluiden ja teorian pohjalta laadittiin prosessikuvaukset elektroniikan tuonnin aloittamisen ennakkotoimenpiteistä ja tuontitullauksesta.

2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTEET JA VIITEKEHYS

2.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite

Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia elektroniikan maahantuontia kolmansista maista. Tarkoituksena on selventää siihen liittyvää elektroniikan kulutusvalvontaa ja käytännön menettelyjä. Tutkimuksen tavoitteena on kerätyn tiedon pohjalta luoda kattava prosessikuvaus elektroniikan maahantuonnista EU-alueen ulkopuolelta. Maahantuonnissa keskityttiin prosessin lopussa tapahtuvaan tullausprosessiin. Prosessikuvaus pitää sisällään tietoa tullimenettelyistä sekä muusta maahantuontiin liittyvistä asioista, jotka vaikuttavat tullausprosessiin merkittävästi. Prosessikuvauksen tarkoituksena on antaa hyödyllistä informaatiota toimeksiantajalle ja muille maahantuontia suunnitteleville yrityksille. Prosessikuvauksen tarkoituksena on toimia ohjeistuksena yrityksille tuonti tilanteessa.

Tavoitteiden pohjalta syntyy kaksi päätutkimusongelmaa, jotka jakautuvat pienempiin tutkimusongelmiin. Päätutkimusongelmat ovat: ”Kuinka aloitetaan elektroniikan maahantuonti” ja ”Kuinka tavara tulliselvitetään”.

Päätutkimusongelma ”Kuinka aloitetaan elektroniikan maahantuonti” jakautuu seuraavin tutkimusongelmiin

- Miten kansallinen ja kansainvälinen lainsäädäntö määrittelevät elektroniikan maahantuontia ja liittyykö maahantuontiin erityissäädöksiä?
- Mistä maksuista yrityksen tulee vastata maahantuodessaan elektroniikkaa?
- Onko Euroopan unionilla kauppasopimuksia yksittäisten valtioiden kanssa ja kuinka ne vaikuttavat maahantuontiin?
- Miksi tuoda tavaraa kolmansista maista?
- Miksi käyttää huolintapalveluita

Päätutkimusongelma ”Kuinka tavara tulliselvitetään” jakautuu seuraavin tutkimusongelmiin

- Mitä asiakirjoja tulli tarvitsee prosessissa?
- Miten vastuut jakautuvat tullausprosessissa?
- Miten tuotteet varastoidaan prosessin aikana?
- Kuinka monta eri osapuolta ja vaihetta tuontitullausprosessiin liittyy?
- Miksi valitaan tietty tullimenettely tapa?
- Kuinka kauan tullausprosessi kestää?

2.2 Toimeksiantajan kuvaus

Opinnäytetyön toimeksiantajana oli Satakunnassa toimiva Säskylän tietotekniikka ay. Yritys on Säskylässä sijaitseva IT- ja ATK-tuotteiden vähittäiskauppias, joka on osa Data Group kauppaketjua. Yritys myy ja huoltaa erilaisia tietotekniikkatuotteita ja tarjoaa erilaisia tietotekniikkapalveluja. Säskylän tietotekniikka myy esimerkiksi tietokoneita, tulostimia ja puhelimia. Yritys toimii myös DNA liikkeenä.

2.3 Opinnäytetyön rajaus

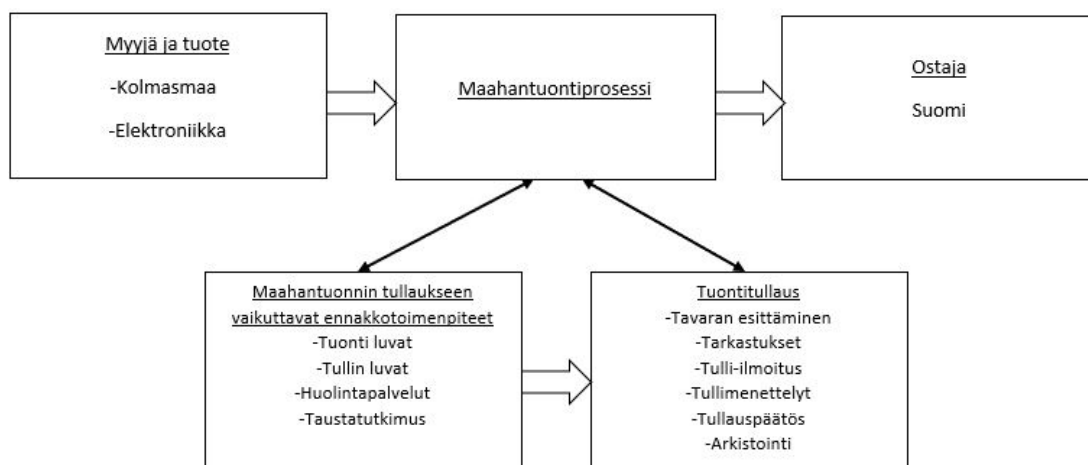
Opinnäytetyön rajauksen tekeminen oli ongelmallista. Välillä oli vaikeaa määritellä, mikä on tutkimukselle ja toimeksiantajalle tarpeellista tietoa. Useimmiten rajauksessa vain osa käsiteltävästä asiasta jätettiin työn ulkopuolelle, jotta kokonaiskuva prosessista ei häiriinny. Työn ulkopuolelle rajattiin EU:n sisäinen tuonti ja vientiprosessi kokonaisuudessaan, koska tutkimuksen tarkoituksena oli keskittyä EU:n ulkoiseen tuontiin. Tämän lisäksi tutkittava tuoteryhmän rajattiin elektroniikkaan, koska toimeksiantajan liiketoiminta koostuu pääasiallisesti elektroniikasta. Tutkimuksessa käsitellään vain osittain logistista prosessia, maahantuontiprosessia ja maksutapoja. Koska tutkimuksessa keskitytään pääsääntöisesti tuontitullintoimintaan, edellä mainituista asioita käsitellään vain tullaukseen vaikuttavat asiakirjat, menetelmät ja muut

menettelyt. Opinnäytetyön arvonlisäverotusta koskevaa osuutta rajattiin hieman, koska 1.1.2018 lähtien arvonlisäverotus ei ole tullin vastuulla.

2.4 Käsitteellinen viitekehys

Käsitteellisessä viitekehyksessä näkyy miten kaikki tutkittavaan aiheeseen liittyvä sisältö ja kuinka ne liittyvät toisiinsa. (KvaliMOTV www-sivut 2017) Kuviossa 1 näkyy opinnäytetyön käsiteviitekehys

Kuvio 1 Opinnäytetyön käsitteellinen viitekehys (Opinnäytetyön tekijä, 2018)

Käsitteellisessä viitekehyksessä näkyy tavarana maahantuontiin liittyviä prosesseja kuten tuonnin aloittamisen ennakkotoimenpiteitä ja tullaukseen liittyviä asioita. Viitekehys jakautuu ylempään ja alempaan tasoon. Isot nuolet ylempällä tasolla kuvaavat tavarankulkureittiä myyjältä ostajalle maahantuontiprosessin läpi. Alemmalla tasolla iso nuoli osoittaa maahantuontiprosessin etenemistä. Pienet nuolet liittävät alemman tason maahantuontiprosessin osat ylempään maahantuonnin ketjuun.

3 ULKOMAANKAUPPA JA ELEKTRONIIKAN TUONTI

3.1 Ulkokauppa ja elektroniikan tuonti

Suomen ulkomaankaupan menettelyt ovat muuttuneet paljon sen jälkeen, kun Suomi liittyi Euroopan unioniin. Unionin kauppamenettelyt ovat jakautuneet yhteisökauppaan ja ulkokauppaan. EU:n sisäkaupalla tarkoitetaan EU-maiden välistä kaupankäyntiä. EU:n ulkokaupalla tarkoitetaan EU:n ulkopuolisten maiden kanssa käytävää kaupankäyntiä. EU:n sisäkaupasta poiketen EU:n ulkopuolisten maiden kanssa käydyssä kaupassa käytetään EU:n yhteistä tullitariffia, kauppapolitiikkaa, ja EU:n ja eri maiden kanssa tehtyjä kahdenvälisiä sopimuksia. (Logistiikan maailman www-sivut 2017; Melin 2011, 246).

Elektroniikan tuonnin osalta Suomen tärkeimmät kauppakumppanit ovat Kiina, Yhdysvallat, Japani ja Etelä-korea. Venäjän puuttuminen listasta on selitettävissä sillä, että Venäjältä tuodaan Suomeen pääasiallisesti energiatuotteita. Vuonna 2016, 71% Venäjän tuonnista koostui poltto- ja voiteluaineista sekä sähkövirrasta. Sähkö ja elektroniikkateollisuuden tuotteiden osuus oli 14,7% Suomen koko tuonnista ja sen arvo oli yhteensä 8,047 miljardia euroa. (Tavaroiden ulkomaankaupan kuukausitilasto 2016 joulukuu, 9; Korkean teknologian ulkomaankauppa vuonna 2016, 4; Suomen ja Venäjän välinen kauppa 2017, 9.)

3.2 Kauppasopimus ja toimituslausekkeet

Kauppasopimus

Kauppasopimus on kaksipuolinen oikeustoimi, joka sitoo molempia kaupan osapuolia. Kauppasopimus perustuu molempien osapuolien tavoitteisiin. Kansainvälisessä kaupassa kauppasopimuksen on hyvä olla yksityiskohtainen, koska huonosti tehty kauppasopimus voi huonontaa neuvotteluasemaa ongelmatilanteissa. Sopimuksessa on hyvä määritellä minkä maan lakia ja mitä ehtoja sovelletaan. Sovellettava laki ja ehdot sisällytetään sopimukseen tekemällä viittaus sovellettaviin lakeihin ja ehtoihin. Kauppasopimuksen neuvottelut katsotaan alkaneeksi, kun tarjouspyyntö on tehty

myyjän toimesta. Kauppasopimuksen katsotaan syntyneen, kun tarjous on hyväksytty ostajan toimesta. Kansainvälisessä kaupassa eri mailla on eroja kauppasopimuksen syntymisestä. Kauppasopimuksen ei ole lain mukaan pakko olla paperidokumentti, mutta paperisen kauppasopimuksen tekeminen on suositeltavaa. (Melin 2011, 42–46.)

Tulli ei vaadi kopiota kauppasopimuksesta tullii-ilmoituksen liitteeksi, mutta kauppasopimuksessa sovitaan monista tulevaan tuontitullaukseen vaikuttavista asioista. Kauppasopimuksessa sovitaan esimerkiksi käytettävä toimituslauseke, joka määrittelee velvollisuuden suorittaa tullaus tai maksettavan tullin määrä. Asiakirjat joista tullin saa vastaavat tiedot, kuten kauppalasku ja alkuperätodistukset, käsitellään tarkemmin kappaleessa 5.4.3. (Tullin [www-sivut](#), 2018; Melin 2011, 106–110.)

Toimituslausekkeet

Toimituslausekkeet ovat kauppasopimuksen osa, jossa määritellään sopimusosapuolten velvollisuudet tavarantoimittamisessa. Toimituslausekkeet ovat kauppatapoja joiden sisältö ja tulkinta voivat vaihdella maakohtaisesti. Maat ovat pyrkineet yhtenäistämään toimituslausekkeitä, jotta tulkinnan erimielisyyksiltä vältyttäisiin kansainvälisessä kaupankäynnissä. Toimituslausekkeiden yhtenäistämisen seurauksena on syntynyt tulkintasääntökokoelmia, joissa määritellään ostajan ja myyjän vastuut yksityiskohtaisesti. Erilaisia kansainvälisessä kaupassa käytettyjä tulkintasääntökokoelmia ovat Combiterms lausekkeet, Revised American Foreign Trade Definitions, Incoterms ja suomessa käytettävät Finnterms lausekkeet. Yleisin kansainvälisessä kaupankäynnissä käytettävistä lausekkeista on kansainvälisen kauppakamarin ylläpitämä Incoterms tulkintasääntökokoelma. Toimituslausekkeet määrittelevät myyjän ja ostajan toimintavastuun, kustannusvastuun ja tavaravastuun jakautumisen tulevassa kaupassa. (Melin 2011, 56–58.)

Incoterms 2010 toimituslausekkeet jakautuvat neljään eri ryhmään. Ryhmä ovat E, F, C ja D. E-ryhmään kuuluu toimituslauseke EXW (Ex Works). E-ryhmään kuuluvissa lausekkeissa myyjän velvollisuudet ovat minimissä. Ostaja vastaa kustannuksista ja riskeistä sen jälkeen, kun tavara on toimitettu. F-ryhmään kuuluvat lausekkeet FCA

(Free Carrier), FAS (Free Alongside Ship) ja FOB (Free On Board). F-ryhmään kuuluvissa lausekkeissa myyjä toimittaa tavarat ostajan nimittämälle rahdinkuljettajalle. Paikka jonne tavarat toimitetaan, on yleensä lähellä myyjää. C-ryhmään kuuluvat lausekkeet CPT (Carriage Paid To), CIP (Carriage And Insurance Paid To), CFR (Cost And Freight) ja CIF (Cost, Insurance And Freight). Lausekkeissa CPT ja CIP myyjä toimittaa tavarat lähelle myyjää ja maksaa rahdin määränpäähen. Ostaja sitten vastaanottaa tavarat rahdinkuljettajalta jolle tavara on luovutettu myyjän toimesta. Lausekkeissa CFR ja CIF myyjän on tehtävä edellä mainittujen asioiden lisäksi kuljetussopimus ja CIF-lausekkeessa hankittava lastille vakuutus. Myyjällä ei ole vastuuta tuotteesta sen laivaamisen jälkeen. Ostaja on vastuussa vahingoista ja kustannuksista toimittamisen jälkeen. D-ryhmään kuuluvat lausekkeet DAT (Delivered At Terminal), DAP (Delivered At Place) ja DDP (Delivered Duty Paid). D-ryhmään kuuluvissa lausekkeissa myyjä vastaa kaikista kustannuksista ja riskeistä tavarat toimituspaikkaan saakka. (Melin 2011, 61–74).

3.3 Tulli

Suomen tulli on valtionvarainministeriön alaisuudessa toimiva viranomaisena, jonka tehtävänä on vastata tullitoiminnasta. Tullin tehtävinä on Suomen tullin hallintolain mukaan tulliselvityksistä ja verotuksesta huolehtiminen, ulkomaan tuonnin ja viennin valvonta, ulkomaisen liikenteen valvonta, tullirikollisuuden estäminen ja selvittäminen. Tulli on vastuussa verojen toimittamisesta EU:lle ja se tutkii tullirikokset. Tulli julkaisee Suomen ulkomaankauppaan ja muuhun tullitoimintaan liittyviä tilastoja ja suorittaa tullitoimintaan liittyvät laboratoriotutkimukset. Tullin tehtäviin kuuluu valtionvarainministeriön sille antamat selvitykseen, kokeiluun, seurantaan ja suunnitteluun liittyvät tehtävät. (Laki tullin hallinnosta 2013, §2; Tullin www-sivut, 2017.)

Tulli kantaa kolmansien maiden kanssa käytävästä kaupankäynnistä tullit, tuontimaksut ja verot. Kannetuista tulleista ja veroista jää Suomelle 20% kantopalkkio ja loput tilitetään EU:n komissiolle osana jäsenmaksuja. Tullin organisaatio koostuu yhdeksästä osastosta. Tullin päätehtävistä vastaa ulkomaankaupan ja verotuksen osasto, valvontaosasto ja toimipaikkaosasto. Hallinto-osaston vastuulla on tullin yh-

teiset tehtävät. Näiden lisäksi tullissa toimii laboratorio, esikunta, valtion edun- ja oikeudenvallvonta ja sisäisen tutkinnan osastot. (Tullin työjärjestys 2013, §2; Tullin www-sivut 2018.)

4 TULLAUKSEN ALOITTAMINEN

4.1 Ennen tullaamisen aloittamista

Tavaran tullaaminen

Ennen maahantuonnin aloittamista on hyvä tarkistaa mistä maasta tuote tai tuotteet varsinaisesti tuodaan Suomeen. Se onko tuontimaa EU-maa vai kolmasmaa vaikuttaa merkittävästi tuontia koskeviin tullimuodollisuuksiin. Tuotteiden saapuessa kolmansista maista ne on tullattava ja tuonnista aiheutuvat tullit ja verot on maksettava. Missä maassa tuotteen myyjän yritys sijaitsee ei ole merkitystä. Vaikka myyjä jolta tuotteet tilataan olisikin EU-alueella toimiva, tuotteiden tullessa EU: ulkopuolelta ne on tulliselvitettävä ja verot maksettava. Tuontimaan selvittämisen lisäksi on syytä tarkistaa, onko tuote tulliselvitetty. EU-alueeltakin voidaan tuoda tuotteita joita ei ole tulliselvitetty. Yleensä rahdinkuljettaja tai posti ilmoittaa yritykselle, jos saapunut tuote pitää tulliselvittää. (Tullin www-sivut 2017; Tavaran tilaaminen ulkomailta – ohjeita yrityksille 2017.)

Etuuskohtelut

Maahantuoduista tavaroista, jotka on tuotu kolmansista maista, voidaan tietyillä perusteilla maksaa alennettua tullia. Alennetun tullin perusteena on EU:n solmimat kauppasopimukset ja EU:n myöntämät myönnytykset. Perusteena tullin alennuksille voivat olla EU:n sopimusten lisäksi WTO:n tekemät sopimukset. Etuudet eivät ole rajoittamattomia, vaan niitä voidaan säädellä rajoittamalla ne tiettyihin vuosittaisiin tuontimääriin. (Tullin www-sivut 2017.)

Euroopan unionilla on erilaisia tullijärjestely sopimuksia useampien valtioiden kanssa. Maailmassa on noin kaksikymmentä valtiota, jotka eivät kuulu johonkin EU:n tullijärjestely sopimukseen. Jos tuotteita tuodaan sopimusmaasta, tuotteet voivat saada preferenssikohtelun. Preferenssikohtelussa tuotteesta maksetaan alennettua tullia tai vaihtoehtoisesti nollatullia. Nollatulli tarkoittaa, että tullia peritään 0%. Nollatulli eroaa tullittomuudesta siten, että tavaran ollessa tulliton tavarasta ei peritä tullia ollenkaan. Mikäli yritys haluaa tuotteilleen preferenssikohtelun, yrityksen pitää tarkastaa ensiksi kuuluuko tuote alennuskohteluun oikeuttavan sopimuksen tuotekatteeseen. Sen jälkeen yrityksen pitää selvittää kuuluuko tuontimaa sopimuksen piiriin. Monet maat voivat kuulua useamman tullijärjestelyn piiriin. Jotta tuote voi saada preferenssikohtelun, tavara on tuotava tuontimaasta EU-maahan suorakuljetuksena. Suorakuljetusta ei edellytetä mailta, jotka kuuluvat EU-Välimeri sopimusverkoston piiriin. Maahantuojan on itse haettava etuuskohtelua tulli-ilmoituksella. (Tullin www-sivut 2018; Logistiikan maailman www-sivut 2017.)

Vakuudet

Yritys voi hankkia yleisvakuus- ja maksunlykkäyslupan halutessaan. Yleisvakuus- ja maksunlykkäysluvasta on hyötyä yritykselle, jos yritys käyttää säännöllisesti erityis- menettelyitä tai tavaran maahantuonti on merkittävää. Jos yritys ei hae vakuuksia, se on tullin käteisasiakas. Käteisasiakkaan tarvitsee maksaa tuontitullit ennen kuin se saa tavaran luovutuspäätöksen. Maksunlykkäyslupan haltija saa luovutuspäätöksen tullipäätöksen yhteydessä ennen tullivelan suorittamista. Tuojalla on luovutuksen jälkeen viisi viikkoa aikaa maksaa tullivelka, arvolisävero ja muut maksusuoritteet. Yleisvakuuslupa on edellytys monille tullista haettaville luvulle, kuten maksunlykkäyslualle. Yleisvakuuslupa mahdollistaa kaikki tullimenettelyt, jotka vaativat yleisvakuuden. Tietyissä tullimenettelymuodoissa ennen menettelyyn asettamista tuojan pitää maksaa vakuus, joka kattaa koko tullivelan. Käytettävät vakuudet voivat olla joko kansallisia tai EU:n laajuisia. Kansallinen vakuus on voimassa vain Suomessa ja EU:n laajuinen vakuus on voimassa Suomen lisäksi muissa EU-maissa. Yleisvakuuslupaa haetaan tullilta erillisellä hakemuksella. Prosessissa tulli tarkistaa luvan edellytykset, viitemäärään ja vakuuden suuruuden. (Tullin www-sivut 2018.)

Yrityksen rekisteröinti

Monet tulli-ilmoitukset ja luvat edellyttävät yritykseltä EORI rekisteröintiä, esimerkiksi tuonnin tulli-ilmoitus ja yleisvakuuslupa. EORI (Economic Operators Registration and Identification System) on Euroopan unionin laajuinen, talouden toimijoiden rekisteröinti ja tunnustautumisjärjestelmä. Rekisteröinnissä tulli myöntää yritykselle EORI-numeron. Yritys käyttää numeroa tunnisteena toimiessaan tulliviranomaisten kanssa. EORI-tunnus on muodoltaan FI+Y-tunnus. (Tulli www-sivut 2018.)

4.2 Asiamiespalvelut

Yritys voi palkata toisen yrityksen tekemään puolestaan lain vaatimat tullisäädöksissä mainitut toimet ja tullimenettelyt. Toinen yritys toimii silloin yrityksen edustajana. Tuojan on valittava asiamiehelle jokin kolmesta edustusmuodosta. Edustusmuodot ovat suora edustus, välillinen edustus ja suora edustus takaajan vastuulla. Valittu edustusmuoto vaikuttaa tullivelkavastuuseen, arkistointivastuuseen, vakuuksiin, tullilaskutukseen ja tullimenettelyihin. Valittu edustusmuoto on mainittava tulli-ilmoituksessa. Usein edustajana toimii huolinta liike. (Tullin www-sivut 2018.)

4.2.1 Edustusmuodot

Suora edustus

Suorassa edustuksessa edustaja tekee tulli-ilmoituksen tuojan nimissä ja puolesta. Tuoja vastaa tullivelasta ja muista jälkitulleista. Edustaja vastaa tullivelasta vain, jos edustaja tietää tulli-ilmoituksen oleva virheellinen tai hänen olisi pitänyt tietää siitä. Maksuaika ja muut mahdolliset edut määräytyvät päämiehen lupien mukaan. Jaksoerittelyt osoitetaan ja lähetetään päämiehelle. Jaksoerittelyt on lista viikon aikana maksetuista tulleista ja veroista. (Tullin www-sivut 2018.)

Välillinen edustus

Välillinen edustaja antaa tulli-ilmoituksen päämiehen puolesta, mutta omissa nimissään suorasta edustuksesta poiketen. Välillisellä edustajalla on sama vastuu, kuin päämiehellään. Välillisessä edustuksessa molemmat osapuolet ovat vastuussa tullivelasta, mutta tullin perintätoimenpiteet kohdistetaan ensisijaisesti edustajaan. Päämies joutuu vastuuseen tullivelasta vasta, kun edustaja on todettu varattomaksi. Edustajalla on tämän takia oltava vakuudet aiheutuvalle tullivelalle. Välillisessä edustuksessa jaksoerittely osoitetaan ja lähetetään edustajalle suorasta edustajuudesta poiketen. Välillisenä edustajana ei voi toimia, jos kyseessä on maahantuonnin erityismenettely tai tuonnissa käytetään kansallisia menettelykoodeja. Välillisenä edustajan voi toimia vain huolintaliikkeet. Yrityksellä on oltava kaupparekisteriotteessa toimia-ala kohdassa maininta huolinta. (Tullin www-sivut 2018.)

Suora edustus takaajan vastuulla

Suorassa edustuksessa takaan vastuulla edustaja antaa takauksen siitä, että tullivelka maksetaan määräajassa. Edustaja ei ole vastuussa mahdollisista jälkitulleista paitsi, jos edustaja tiesi tulli-ilmoituksen tiedot virheellisiksi tai edustajan olisi pitänyt tietää tiedot virheellisiksi. Vakuudet syntyvälle velalle tai vastuulle vaaditaan edustajalta. Mahdolliset jaksoerittelyt osoitetaan ja lähetetään yrityksen edustajalle. Edustusmuodon käyttö vaatii yritykseltä yleistakaussitoumuksen. Yleistakaussitoumuksen lisäksi tulli vaatii yritykseltä yhtiönkokouksen päätöksen takauksen antamisesta, mikäli kaupparekisteriotteen mukaan asiakkaan toimialaan ei sisälly takauksen antamista. Edustaja voi antaa rajatun takaussitoumuksen, joka rajaa edustajan vastuun suuruuden vakuuden kaksinkertaiseen määrään. (Tullin www-sivut 2018.)

4.2.2 Huolintapalvelut

Huolinta sisältää palveluita, jotka liittyvät tavaroiden kuljetukseen, käsittelyyn, varastointiin sekä muita lisä- ja neuvontapalveluita. Koska opinnäytetyö keskittyy lähinnä tullaukseen, kappaleessa keskitytään lähinnä huolintaliikkeen tarjoamiin tul-

lausta ja verotusta käsitteleviin lisäpalveluihin. (Logistiikanmaailman www-sivut 2017.)

Yleisesti huolitsijan tarjoamiin palveluihin kuuluvat tullipalvelut. Huolitsijaliike ja asiakas voivat sopia huolinnan laajuudesta huolintasopimuksessa. Huolitsija voi tehdä asiakkaan puolesta tullaukseen liittyvät asiakirjat, ilmoitukset ja suorittaa tullauksen. Huolinta voi tehdä muita tullaukseen liittyviä tehtäviä tai vain neuvoa niiden tekemisessä. Huolitsijat yleensä tekevät vienti ja tuontitullauksen integroidun tullijärjestelmä ITU:n kautta, joka on tullin integroitu tulliselvitys järjestelmä. Tämän lisäksi huolitsija tarvitsee asiakkaaltaan tarvittavat asiakirjat tulliasiakirjojen tekemiseen kuten kauppalaskun, tavara- ja alkuperätodistukset, pakkaustodistukset ja erilaiset tarvittavat lisenssit. (Logistiikan maailman www-sivut 2017; Suomen Huolintaliikkeiden Liitto ry 2010, 28.)

Yhteistyö huolintaliikkeen kanssa alkaa yleensä ulkomaankauppaa suunnittelevan yrityksen aloitteesta. Yritys tekee tilanteesta riippuen huolintaliikkeelle yksittäisen huolintatarjouksen lähtömaan kuluista tai tarjouksen kuluista ja kuljetuksesta mihin huolintaliike vastaa. Kun asiakas tilaa toimeksiannon huolitsijaliikkeeltä, syntyy neuvottelujen pohjalta huolintasopimus. Huolintasopimuksessa määritellään mitä palveluja toimeksiantoon sisältyy. On yleistä, että huolintaliikkeiden kanssa tehdään vuosisopimuksia, mikäli asiakas on suunnitellut tuovansa useammin kuin kerran tavaraa ulkomailta. Vuosisopimuksissa huolintaliike toimii asiakkaan huolitsijana sopimuksessa määritellyn ajan ja asiakas on sitoutunut käyttämään sovittua huolitsijaa. (Suomen Huolintaliikkeiden Liitto ry 2010, 29–30.)

4.3 Markkinavalvonta

4.3.1 Kulutustavaravalvonta

Suomessa markkinavalvonnasta vastaavat markkinavalvontaviranomaiset. Markkinaviranomaiset ovat Suomen ministeriöiden eri hallinnonaloilla toimivia vianomaisia joiden vastuulla on suorittaa markkinavalvontaa Suomen valtion alueella. Markkinavalvonnan tarkoitus on varmistaa, että Euroopan unioni sisämarkkinoille saapuvat

tavarat täyttävät tuotteille asetetut määräykset ja estää vaarallisten tuotteiden pääsyn EU:n sisämarkkinoille. Markkinavalvontaviranomaisten tehtävänä on tarkistaa, että tuotteissa on CE-merkintä (ransk. Conformité Européenne) ja varmistaa ettei sen väärin käyttöä tapahdu. CE-merkintä on valmistajan ilmoitus viranomaisille siitä, että tuote täyttää EU-direktiiveissä mainitut turvallisuutta, terveyttä, ympäristöä, kulluttajansuojaa ja energia tehokkuutta koskevat vaatimukset. Yleiset puitteet markkinavalvonnalle ja CE-merkinnän käytöstä on määritelty EU:n neuvoston asetuksella (765/2008/EY). (Työ- ja Elinkeinoministeriön www-sivut 2017; Markkinavalvonnan periaatteet 2017; Tukes 2017, 13.)

CE-merkintä kiinnitetään vain tiettyihin tuotteisiin esimerkiksi sähkölaitteisiin ja puhelin- ja telepäätelaitteisiin. CE-merkinnän kiinnittäminen laitteisiin joihin se ei kuulu on laitonta. Lain rikkominen voi johtaa tuotteen poistamiseen markkinoilta ja sakkoihin. CE-merkintä on tarkoitettu alun perin helpottamaan tavaroiden vapaata liikkuvuutta Euroopan unionin sisällä. CE-merkinnän kiinnittäminen on valmistaja vastuulla, mutta muiden tuotteen käsittelijöiden on ennen markkinoille saattamista tarkistettava, että tuote sisältää kaikki tarvittavat merkinnät. Vaikka CE-merkintä on ilmoitus tuotteen vaatimuksen mukaisuudesta, merkin kiinnittämiseen ei tarvita yleensä ulkopuolista tutkimusta. CE-merkki ei siten ole EU:n myöntämä laatumerkki. Joihinkin tuoteryhmiin vaaditaan ulkopuolinen tarkistus ennen kuin valmistaja voi kiinnittää CE-merkin. (Turvallisuus ja kemikaaliviraston www-sivut 2017; Tukes 2017, 13.)

4.3.2 Elektroniikan maahantuontiedellytykset

Jotta maahantuotava sähkölaite voidaan saattaa markkinoille, maahantuojan täytyy varmistaa tuotteen EU-direktiivien vaatimustenmukaisuus. Alapuolella on lista sähkölaitteita koskevista EU-direktiiveistä, joiden mukaisia sähkölaitteiden on oltava. (Turvallisuus ja kemikaaliviraston www-sivut 2018.)

Sähkölaitteita koskevat direktiivit:

- *LDV-direktiivi (pienjännite)*
- *EMC-direktiivi (sähkömagneettinen yhteensopivuus)*
- *RoHS-direktiivi (vaarallisten aineiden käytön rajoitus)*
- *ekosuunnitteludirektiivi*
- *energiamerkintä direktiivi*
- *ATEX-laite direktiivi (räjähdysvaarallisten tilojen laitteet)*
- *paristo ja akku direktiivi*
- *WEEE-Direktiivi (sähkö ja elektroniikka romu)*
- *yleinen tuoteturvallisuusedirektiivi*
- *radiolaitedirektiivi*
- *lääkinnällisiä laitteita koskevat direktiivit*
- *hissidirektiivi*

(Turvallisuus ja kemikaaliviraston www-sivut 2017; Tukes 2017, 17)

Maahantuojalla on velvollisuus tavaraa maahantuodessa varmistaa, että tuotteen valmistaja on suorittanut laitteelle kaikki direktiivien mukaiset arviointimenettelyt. Maahantuojan on tarkistettava, että valmistajan on laatinut tarvittavat tekniset asiakirjat ja tuotteen mukana on EU-vaatimuksenmukaisuusvakuutus. Teknisistä asiakirjoista voidaan arvioida tuotteen vaatimustenmukaisuutta ja EU-vaatimuksenmukaisuusvakuutuksesta nähdään mitä direktiivejä tuotteeseen on sovellettu. Tuojan on tarkistettava, että valmistaja on kiinnittänyt direktiivien mukaiset merkinnät kuten CE-merkin, energiamerkin ja erikoiskierrätysmerkin sekä tarvittaessa räjähdysuojauksen erikoismerkin. Mikäli maahantuojalla epäilee tuotteen olevan direktiivien vastainen, tuotetta ei voida myydä EU-markkinoilla ennen kuin tuote vastaa EU:n asettamia vaatimuksia. Maahantuojalla kuuluu ilmoittaa maahantuojan nimi, rekisteröity tuotenimi tai tavaramerkki ja osoite joko sähkölaitteessa, laitteen pakkauksessa tai asiakirjoissa. Sähkölaitteiden vaatimuksissa saattaa olla maakohtaisia eroja, kuten Suomessa elektroniikkatuotteen mukana on toimitettava käyttöohjeet, asennusohjeet, huolto-ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi sekä ruotsiksi. Maahantuojan velvollisuus on varmistaa, että varastoniti ja kuljetukset eivät aiheuta laitteelle vahinkoa, joka tekisi tuotteista vaatimusten vastaisia. (Turvallisuus ja kemikaalivi-

raston www-sivut 2017; Tukes 2017, 12–17; Turvallisuus ja kemikaaliviraston www-sivut 2018.)

5 TUONTITULLAUS

5.1 Saapuvan tavarán ilmoitukset

Saapumisen yleisilmoitus

Kuljetusliikkeiden velvollisuutena on antaa tullille kolmansista maista tulevista tavaroista turvatiedot. Turvatiedot annetaan ennen laivojen saapumista Euroopan unionin tullialueelle tullin sähköiseen AREX-turvatietojärjestelmään. Järjestelmän nimi muodostuu sanoista arrival ja exit. Turvatiedot sisältävät tietoja toimijoista, tavarasta, kuljetuksista ja reiteistä. Tämän lisäksi kuljetusliikkeet, varastonhoitajat ja yrittäjät antavat muita ilmoituksia tavarán saapumisesta. Kuljetusliike antaa ensimmäiselle tullialueen tullille saapumisen yleisilmoituksen, mikäli sen tarkoituksena on pysähtyä unionin satamissa tai lentokentillä. Saapumisen yleisilmoitus annetaan ennen laivan saapumista määränpäähán. Kuljetusyhtiö antaa tullille yleisilmoituksen EU-alueelta tulevasta tullaamattomasta tavarasta väliaikaista varastointia varten. (Tullin www-sivut 2018; Melin 2011, 254–255.)

Saapumisen esittämisilmoitus

Kun tavara on fyysisesti saapunut EU-alueelle, kuljetusliike antaa tullille saapumisen esittämisilmoituksen. Maakuljetuksissa sähköisen saapumisen esittämisilmoituksen sijaan rajatullille esitetään kuljetusasiakirjat ja saapumisen yleisilmoituksen MRN-numero. MRN on lyhenne sanoista master reference number ja se on tullin järjestelmán antama tunnus tietyille hyväksytyille asiakirjoille. Yleisilmoituksilla annettujen tietojen perusteella tullí saattaa suorittaa testejä tavaroille. Saapumisen esittämisilmoituksen antajalle ilmoitetaan tavaroista, jotka testataan ja saa tuoda unionin alueelle. Saapumisen esittämisilmoitus on edellytys tavaroiden purkamiselle jotka saapuvat kolmansista maista Euroopan unionin alueelle. Tavaroiden esittämisen jäl-

keen tavara joko varastoidaan väliaikaisesti tullivarastoon tai sille ilmoitetaan tulliselvitysmuoto tullilmoituksella. (Tullin www-sivut 2018.)

Purkaustulosilmoitus

Kun kuljetusyhtiö on antanut saapumisen yleisilmoituksen ja saapumisen esittämisilmoituksen, tavara varastoidaan väliaikaisesti. Varastoidulla tavaralla on varastoidun tavaran oikeudellinen asema. Varastonpitäjä antaa tullille purkaustulosilmoituksen tavarasta, joka on varastoitu tullivarastoon. Purkaustulosilmoituksesta käy ilmi tavarann todellinen määrä. Purkaustulosilmoituksessa ilmoitettua määrää verrataan sen jälkeen muihin dokumentteihin kuten tullilmoitukseen. (Tullin www-sivut 2018; Suomen Huolintaliikkeiden Liitto ry 2010, 123.)

Passitusilmoitus

Mikäli tuonnissa on tarkoituksena käyttää passitusmenettelyä, passituksesta vastaavan yrityksen on annettava tullille passitusilmoitus tullin nettipalvelun tai sanomapalvelun kautta. Passitusta käsitellään tarkemmin kappaleessa 5.3. kohdassa passitus (Tullin www-sivut 2018; Melin 2011, 254–255.)

5.2 Tulliselvitysmuodot

Asettamien menettelyyn

Kaikille kolmansista maista Suomeen tuoduille tavaroille on ositettava tullimenettelymuoto. Menettelymuoto on osoitettava viimeistään 90 päivän kuluttua saapumisen yleisilmoituksen antamisesta. Tavarat ovat tullin valvonnassa, kunnes ne ilmoitetaan tullimenettelyyn. Tavaroiden asettaminen tullimenettelyyn tehdään antamalla tullille tullilmoitus. Tuonnin tullimenettelyjä ovat luovutus vapaaseen liikkeeseen, passitus, tullivarastointi, sisäinen jalostus, ulkoinen jalostus, väliaikainen maahantuonti ja tietty käyttötarkoitus. (Suomen Huolintaliikkeiden Liitto ry 2010, 116, 142; Tullin www-sivut 2018.)

Väliaikainen varastointi

Kolmannesta maasta Suomeen saapunut tavara varastoidaan väliaikaisesti tullin hyväksymään varastoon, kunnes se tulliselvitetään. Tullaamatonta tavaraa voidaan säilyttää väliaikaisella varastoinnilla 90 päivää yleisilmoituksen antamisesta. Tavarat jotka ovat olleet väliaikaisessa varastoinnissa yli 90 päivää huutokaupataan tullihuutokaupassa. Mikäli tavaran huutokauppaaminen se ei ole mahdollista, tavarat hävitetään tullin valvonnassa. Tavara voidaan ottaa väliaikaiseen varastointiin esittämällä joko passitusilmoitus tai saapumisen yleisilmoitus. Väliaikaisen varastoinnin ilmoitus koostuu saapumisen yleisilmoituksesta ja saapumisen esittämisilmoituksesta. (Tullin www-sivut 2018.)

Jälleenvienti

Tavaralle voidaan antaa tulliselvitysmuodoksi jälleenvienti, jos tavaralla ei ole yhteisötavaran statusta ja se sijaitsee EU-alueella. Jälleenviennin tulliselvitysmuodossa tavara viedään pois Euroopan unionin tullialueelta. Jälleenviennissä tavaroita koskee samat tullimuodollisuudet ja kauppapoliittiset toimenpiteet, kun tavallisessa viennissä. Jälleenvienti on yleistä sisäiseen jalostuksen tai väliaikaisen maahantuonnin tullimenettelyyn tuotujen tavaroiden kohdalla. Mikäli tavarat ovat tullivarastointimenettelyssä tai erityismenettelyssä, jälleenvientiin tarvitsee antaa jälleenviennin ilmoitus (Tullin www-sivut 2018; Suomen Huolintaliikkeiden Liitto ry 2010, 142.)

Luovutus valtiolle

Mikäli tuontia koskevat edellytykset eivät täyty, tullilain mukaan tulli voi ottaa tavarat haltuunsa. Haltuunotosta annetaan päätös tavaran haltijalle. Mikäli lainsäädäntö sallii ja tavaroiden luovutuksesta ei aiheudu tullille kuluja, tavara voidaan luovuttaa valtiolle. Tavarain luovutuksesta tehdään pöytäkirja ja tavara huutokaupataan tullin toimesta. Tavarat joita ei voida huutokaupata luovutetaan valtion laitokselle valtionvarainministeriön päätöksellä. (Tullilaki 304/2016, 11§, 81§; Suomen Huolintaliikkeiden Liitto ry 2010, 142.)

Hävittäminen

Tavara voidaan hävittää tullin tarkastuksen tai tullilaboratorion tuoteturvallisuustutkimuksen tuloksen perusteella. Tavara voidaan myös hävittää asiakkaan pyynnöstä, jos tavaraa ei voida huutokaupata. Tulli voi määrätä tavaran hävitettäväksi tarkastuksen jälkeen, mikäli tavaraa ei voida kunnostaa, tuoda Suomen markkinoille tai viedä Suomesta ilman tarvittavia lupia. Hävittämistä aiheuttavat kuluista vastaa tavaranhaltija. Hävittämisestä tehdään hävitystodistus, joka lähetetään tullin sähköiseen palvelukeskukseen. Tulli voi tuoteturvallisuustutkimuksen tuloksen perusteella hävittää tavarat, jotka eivät saa päästä markkinoille. Tutkimustulokset toimitetaan tullin sähköiseen palvelukeskukseen tai tullitoimipaikalle, jotka ilmoittavat eteenpäin asiakkaalle mahdollisista vaihtoehdoista. Tulli voi määrätä tavarat, jotka aiheuttavat terveysvaaraa, hävitettäväksi elintarvike- tai kuluttajansuojalain nojalla. Asiakas voi pyytää tavaroiden hävittämistä tullilmoituksella asettamalla tavarat sisäisen jalostuksen menettelyyn. Hävittämisen päätteeksi sisäisen jalostuksen luvan haltijan on annettava tullille päätöstilitys ja asetettava hyötykäyttöön soveltuva romu uuteen menettelyyn. Tullin haltuun ottama tavara, jota ei voida myydä tullin huutokaupassa, voidaan hävittää tullin valvonnassa. (Tullin www-sivut 2018; Suomen Huolintaliikkeiden Liitto ry 2010, 142.)

5.3 Tuonnin tullimenettelyt

Luovutus vapaaseen liikkeeseen

Luovutus vapaaseen liikkeeseen on yleisesti käytetty tullimenettelymuoto. Menettelyssä maahantuotuun tavarahan sovelletaan kauppapoliittiset toimenpiteet kuten tuontikiellot, määrälliset rajoitukset ja suoja- ja valvontatoimenpiteet. Menettelyn päätteeksi tullille maksetaan tavarasta aiheuttavat tullit. Liikkeeseen luovuttamisen edellytyksenä on, että tavarahan ei kohdistu tuontikielloja tai rajoituksia. Luovutus vapaaseen liikkeeseen antaa tavaralle unionistatuksen. Vapaaseen liikkeeseen lasketulla tavaralla on siten sama asema kuin EU:ssa valmistetulla tavaralla. (Tullin www-sivut 2018.)

Jalostusmenettelyt

Tuonnin jalostusmenettelyjä ovat sisäinen ja ulkoinen jalostus. Sisäisen jalostus on erikoismenettely, jonka käyttämiseen tarvitaan tullin lupa. Luvan edellytyksenä ovat seuraavat.:

- luvanhakija on sijoittunut EU-alueelle.
- hakijalla on yleisvakuuslupa.
- taloudelliset edellytykset ovat riittävät.
- päätöstilitys on riittävä.
- hakija ei ole syyllistynyt vakaviin tulli- tai verorikoksiin.
- hakijalla riittävä kirjanpito tarkastuksia varten.

Sisäisessä jalostuksessa tavaraa tuodaan maahan korjattavaksi, valmistettavaksi, entisöitäväksi, kunnostettavaksi tai tavaraa on tarkoitus käsitellä muulla tavalla. Sisäisen jalostusmenettelyn jälkeen tavaralle voidaan ilmoittaa toinen menettelymuoto, kuten luovutus vapaaseen liikkeeseen tai jälleenvienti. Menettelyyn asetetuista tavaroista annetaan päätöstilitys. Mikäli jalostuksen lopputuotetta ei luovuteta vapaaseen liikkeeseen, tavarasta ei makseta tulleja eikä veroja. Tavaroihin ei sovelleta kauppapoliittisia toimia paitsi, jos toimenpiteet kieltävät tavarantoiminnan tuonnin tullialueelle tai kieltävät niitä poistumasta. (Tullin [www-sivut 2018.](#))

Ulkoinen jalostus on erikoismenettely, jossa tavara viedään EU:n ulkopuolelle väliaikaisesti joko korjattavaksi tai kokoonpantavaksi. Menettelyssä syntyvät tuotteet voidaan jalostuksen jälkeen luovuttaa vapaaseen liikenteeseen tuontitulleitta tai osittain tuontitulleitta. Jotta tavara voidaan asettaa ulkoiseen jalostusmenettelyyn, tuotteiden tullin on oltava enemmän kuin nolla. Mikäli tulli on nolla, tavaroihin sovelletaan väliaikaisen viennin menettelyä. Ulkoisen jalostuksen lupaa voi hakea EU-alueelle sijoittunut yritys, jonka ei tarvitse itse suorittaa jalostusta. Lupaa voidaan hakea etukäteen normaalilla lupahakumenettelyllä lomakkeella 1017s. Lupaa menettelyyn käyttöön voidaan hakea normaalin lupahakumenettelyn lisäksi tull ilmoituksella. Tarvittavat lisätiedot annetaan joko SAD-lomakkeella (Single Administrative Document) tai sanomamuotoisella ilmoituksella. Tulli-ilmoituksessa ulkoisen

menettelyn koodi on 21XX. Mikäli tulli on nolla ja sovelletaan väliaikaisen viennin menettelyä, jonka koodi on 22XX. Mikäli menettely alkaa viennillä, käytetään ulkoisen jalostuksen kolmikantaliikenteen informaatiotodistusta INF2-lomaketta. INF2-lomaketta ei käytetä viennillä alkavassa ulkoisessa jalostuksessa, jos menettelyyn asetettava tavara viedään korjattavaksi EU:n ulkopuolelle. Ulkoisen jalostuksen menettely päättyy, kun jalostuksessa ollut tavara tuontitullataan. Menettelyn päättämiseksi on aikaraja. Menettely on päätettävä määräajassa, joka on ilmoitettu ulkoisen jalostuksen luvassa tai ulkoisen jalostuksen vienti-ilmoitetussa. Kun jalostettu tavara tuodaan takaisin, siitä on maksettava tullia. Maksettavan tullin määrä lasketaan tavarajalostuskustannusten ja muiden syntyneiden kustannusten, kuten kuljetus kustannusten perusteella. Maksettavan arvolisäveron määrää laskettaessa arvolisäveron perusteeseen lisätään jalostuskustannusten ja muiden kustannusten lisäksi maksettava tuontitulli. (Tullin www-sivut 2018; Logistiikan maailman www-sivut 2018.)

Tietty käyttötarkoitus

Tietty käyttötarkoitus on luvanvarinen erikoismenettely, jossa vapaaseen liikkeeseen luovutettavasta tavarasta maksetaan alennettua tullia tavarajalostuksen tai yhteyden perusteella. Mikäli tavarat voivat saada menettelyn kautta edullisemmän tullikohtelun, ne on mainittu CN-nimikkeistön erityismäärityksissä, käyttötariffin nimiketekteissä ja alaviitetekteissä. Tullittomuus myönnetään tavaroiden tuonti hetkellä, mutta tavarat pysyvät tullin valvonnassa. Tavarat vapautetaan tullin valvonnasta, kun tavarat käytetään alennettuun tulliin oikeuttavaan käyttötarkoitukseen, viedään tullialueelta, hävitetään tai luovutetaan valtiolle. Tullivalvonta päättyy, jos tavara luovutetaan vapaaseen liikkeeseen ja tavarasta maksetaan tullit. Luvanhaltija voi menettelyn päätyttyä tehdä tavaralle mitä haluaa, kuten myydä sen. Luvan edellytyksenä on, että yritys sijaitsee EU:n alueella ja luvan haltijan on käytettävä tavarat itse tai valtuutettava joku muu sen tekemään. Lupa menettelyn käyttöön haetaan joko siinä maassa missä luvanhakijan kirjapito tullaustarkoituksiin sijaitsee tai maassa missä edes osa toiminnasta aiotaan suorittaa ja tavara käyttää. Edellytyksenä luvan saamisen on, että lupaa voidaan hakea kyseisessä maassa. (Tullin www-sivut 2018.)

Tullivarastointimenettely

Tullivarastointi on erikoismenettely, jonka käyttöön vaaditaan tullin lupa. Tullivarastot ovat yksityisiä tai yleisiä varastoja, joissa säilytetään tullaamatonta tavaraa. Tullivaraston voivat perustaa joko maahantuojat tai huolintaliikkeet. Tavarankuljetuksen varastointiaikaa tullivarastossa ei ole rajoitettu, kuten väliaikaisessa varastossa missä varastointiaika on 90 päivää. Menettelyä käyttämällä tavarankuljetusta voidaan lykätä. Tavarankuljetuksen varastointivaiheessa ei yleensä tarvita lisensejä. Tuontikiintiöitä sovelletaan vasta, kun tavara viimein tulliselvitetään. Luvan saaminen menettelyn soveltamiseen edellyttää yleisvakuuslupaa, varastokirjanpitoa ja tiloja jotka täyttävät tullinvaatimukset. (Tullin www-sivut 2018.)

Passitusmenettelyt

Passitus on tullimenettely, jonka tarkoituksena on helpottaa tavarankuljetusta ja kansainvälistä kauppaa. Passitusmenettelyä voi käyttää, mikä tahansa yritys tai henkilö. Menettelyssä tavara kuljetetaan lähtötullista määrätulliin tullin valvonnassa. Lähtötulli on tullitoimipiste mistä tavara lähetetään määrätulliin. Määrätulli on tullitoimipiste, jossa tavara aiotaan tulliselvittää. Passitusta voidaan käyttää Euroopan unionin alueella sekä yhteisen passituksen maissa johon kuuluu Islanti, Norja, Sveitsi, Liechtenstein, EJT Makedonia ja Serbia. Passitusmuotoja ovat T1, T2, T2F. ATA- ja TIR-carnet. Unionin ulkoisessa T1-passituksessa siirretään EU:n ulkopuolelta tulevaa tullaamatonta tavaraa tai tavaraa siirretään EU:n sisällä. Unionin sisäisessä T2-passituksessa tavaraa siirretään EU-maasta EU:n yhteisen passituksen maihin tai kyseisten maiden kautta. T2F-passitusta käytetään, kun unionitavaraa siirretään EU:n veroalueeseen kuulumattomasta maasta toiseen EU-maahan, joka ei ole ensimmäinen jäsenvaltio johon saavutaan. TIR-carnet on kuljetusliikkeille tarkoitettu passitusmenettely. ATA-carnet on väliaikaiseen ei kaupalliseen tuontiin käytettävä asiakirja. Passituksen aikana tavarasta ei makseta tulleja eikä muita maksuja. Tullille annetaan lähtötullissa vakuus, mikäli yrityksellä ei ole yleisvakuutta. Vakuus vastaa tavaroista maksettavien tullien ja verojen määrää. Vakuuden suuruus on noin 30% tavaroiden arvosta. (Tulli www-sivut 2018.)

5.4 Tuonnin tull ilmoitus

5.4.1 Asiointikanavat

Kun tavara on saapunut määränpäähensä ja kuljetusyhtiö on esittänyt tavarat, on maahantuojalla tiedon saatuaan ilmoittamisvelvollisuus tullille saapuneesta tavarasta. Tulli ei aseta tavaraa menettelyyn ennen kuin tavaranhaltija on tehnyt ilmoituksen. Maahantuojalla on kolme eri tapaa antaa tullille tull ilmoitus. (Tullin www-sivut 2018; Suomen Huolintaliikkeiden Liitto ry 2010, 123.)

Tulli ilmoituksen voi tehdä internetissä tullin asiointipalvelussa. Yritysassiakkaat tarvitsevat tunnistautumiseen väestörekisterin myöntämän Katso-tunnisteen, jolla yritys voi tullin lisäksi tunnistautua muissa valtionvirastoiden sähköisissä asiointipalveluissa. Palvelua voivat käyttää käteisasiakkaat sekä asiakkaat joilla on yleisvakuuslupa ja maksunlykkäyslupa. Käteisasiakkaat saavat heti tullauspäätöksen maksettuaan luovutuspäätöksen. Yleisvakuusluvan ja maksunlykkäysluvan haltijat saavat päätöksen välittömästi luovutettuaan tull ilmoituksen. Asiointitapa on sovelias tullin asiakkaille ketkä satunnaisesti maahantuovat tavaraa. (Tullin www-sivut 2018; Väestörekisterin www-sivut 2018.)

Maahantuoja voi harkita tull ilmoituksen antamista sanoma-asioinnin kautta, jos yritys tekee useita tull ilmoituksia. Sanoma-asioinnissa yritys lähettää tull ilmoituksen XML-muotoisena sanomana suoraan tullin omaan tietojärjestelmään. Sanoma-asioinnin käyttö edellyttää tullin myöntämää lupaa. Luvan lisäksi yritys tarvitsee tietoliikenneyhteyden ja ohjelmiston millä lähettää sanomia tullille. Lopuksi yrittäjän pitää suorittaa ohjelmiston ja tietoliikenneyhteyden testaus tullin kanssa. (Tullin www-sivut 2018.)

Tulli ilmoituksen voi antaa paperisella SAD-lomakkeella. SAD-lomake on tullin hallinnollinen yhtenäisasiakirja, joka on tarkoitettu tuonnin ja passituksen tull ilmoituksen tekemiseen. Nykyään SAD-lomaketta käytetään pääasiallistesti varamenettelyssä, jota käytetään sähköisten järjestelmien kaaduttua. Lomake pitää tulostaa itsejärjentevälle paperille kaksipuolisena ja lomake on palautettava tavaraa lähinnä

olevaan tullitoimipaikkaan, jossa tarjotaan tulliselvityspalveluita sen aukioloaikana. (Tullin www-sivut 2018)

5.4.2 Yksinkertaistetut tulli-ilmoitukset.

EU-alueella toimivat yritykset voivat hakea tullilta lupaa yksinkertaistettujen tulli-ilmoitusten käyttöön. Yksinkertaistetut tulli-ilmoitukset ovat helpotuksia tuojille jotka tarvitsevat tullin palveluita usein. Yksinkertaistusten tarkoituksena on tehostaa yritysten tuonti toimintaa. Yksinkertaistettuun tulli-ilmoittamiseen liittyvät luvat ovat lupa yksinkertaistetun ilmoitusmenettelyn käyttöön, lupa tulliselvitykseen kirjanpitoon tehtävällä merkinnällä ja lupa keskitettyyn tulliselvitykseen. Kaikki luvan yksinkertaistettuun tulli-ilmoittamiseen haetaan tullin lomakkeella 1010s. (Tullin www-sivut 2018.)

Yksinkertaistetun ilmoitusmenettelyn käyttöön tarvitaan SDE-luvan. Yksinkertaistetun ilmoitusmenettelyn käytössä maahantuojia voi jättää tavaroista ilmoituksen, joka ei sisällä kaikkia tarvittavia tietoja. Ilmoituksena voi toimia erilaiset kaupalliset tai hallinnolliset asiakirjat, kunhan asiakirjassa on tarvittavat tiedot tavarannimistämiseen. Puuttuvat asiakirjat on silti lähetettävä tullille täydentävällä tulli-ilmoituksella määräajan kuluessa. (Tullin www-sivut 2018.)

Tulliselvityksessä kirjanpitoon tehtävällä merkinällä maahantuojia tarvitsee EIR-luvan tullilta. Menettelyssä tulli vapauttaa tavarat kirjanpitoon tehtävällä merkinnällä. Tuojan on merkinnän tekemisen jälkeen annettava täydentävä tulli-ilmoitus. Yrityksen käyttäessä sanoma asiointia ilmoitus on annettava 10 päivän kuluttua merkinnästä ja 7 päivän kuluttua, jos yritys käyttää asiointiin SAD-lomaketta. (Tullin www-sivut 2018.)

Keskitetyssä tulliselvityksessä maahantuojia voi antaa tavaroista tulli-ilmoitukset oman maansa tulliin, jotka esitetään tullille toisessa Euroopan unionin maassa. Keskitetyn tulliselvityksen luvan hakemisen edellytyksenä on, että yrityksellä on AEOC (Authorised Economic Operator) -status. Yrityksellä on AEOC-statusta varten oltava

valtuutetun toimijan status ja tullin CCL lupa. AEOC-status pitää hakea tullilta erikseen. (Tullin www-sivut 2018.)

5.4.3 Tarvittavat asiakirjat ja tiedot

Kauppalasku

Kauppalasku on myyjän antama selvitys ostajalle kaupasta aiheutuvista maksuvaatimuksista. Kauppalaskun perusteella ostaja maksaa ostettavat tavarat myyjälle. Kauppalasku on tärkeä asiakirja tullille sekä muille kaupan osapuolille. Kauppalaskun tulisi sisältää:

- myyjän ja ostajan tiedot,
- päiväys, kauppalaskun numero, tilausnumero
- kollojen lukumäärä, kollojen laji, bruttopaino, kollojen merkki ja numerot
- kauppanimike, tavaroiden määrä, tavaroiden hinta, hintatiedot, valuuttalaji tavaralajeittain, kokoerän loppusumma,
- toimitus- ja maksuehdot
- alennus ja sen perusteet sekä ehdot
- alkuperämaa ja tavarankuljetus reitti.

Mikäli kauppalaskusta puuttuu tarvittavia tietoja, tulli saattaa vaatia lisäselvitystä. Kun kyseessä on kaupallinen maahantuonti, tulli tarvitsee kauppalaskun tavaroiden tullausarvon määrittelemiseen. Tavarankuljetuskustannukset EU:n rajalle saakka. (Melin 2011, 89, 110; Tullin www-sivut 2018.)

Alkuperätodistukset

Mikäli tuotaville tavaroille halutaan saada preferenssikohtelua alkuperän perusteella, tuojan pitää esittää tullille alkuperätodistus. Alkuperätodistuksena toimii alkuperämaan vahvistama Form A, EUR.1, EUR.2, EUR-MED, A. TR, kauppalaskuilmoitus tai alkuperäilmoitus riippuen alkuperämaasta. Yleistä alkuperätodistusta käytetään,

kun halutaan todistaa tavaran alkuperä mutta tuontiin ei liity preferenssikohtelua. Alkuperä todistuksen laatii viejä. (Tullin www-sivut 2018; Logistiikan maailman www-sivut 2017.)

Tullinimike

Tullinimike on tuotekoodi, jolla tavara on luokiteltu nimikkeistöön. Nimikkeistöt ovat järjestelmiä joilla luokitellaan tuotteita ja tariffi on luettelo tavaroista perittävistä tulleista ja niiden perusteista. (Tullin www-sivut 2017; Suomi sanakirja 2017; Euroopan komission www-sivut)

Ennen tuonnin aloittamista on hyvä selvittää mikä on tavaran tullinimike. Jokaiselle myynnissä olevalle tuotteelle on olemassa oma tullinimike. Oikean tullinimikkeen käyttäminen on tärkeää yrityksille. Tullinimikkeen avulla määritellään tuotteesta maksettavan tullin määrä, tuontirajoitukset ja kiellot. Tavaroita hankkiessa tämä tieto auttaa maahantuojaa tuotteiden hinnoittelussa ja välttämään mahdolliset jälkiverot. Jälkiverot johtuvat kahden tullinimikkeen erisuuruuksista tulleista esimerkiksi tullinimikkeen A tariffin mukainen tulli on 4,7% ja nimikkeen B tariffi mukainen tulli on 2,7%. Tullinimikettä tarvitaan, kun tehdään tulliselvitystä. Tullinimikettä selvitetessä saataan tarvita erilaisia tietoja tuotteesta, kuten koostumus. Tullin mukaan yleensä myyjällä on tarkin tieto tuotteesta. (Tullin www-sivut 2017.)

Koostumukseltaan tullinimike on koodi, jonka pituus vaihtelee 10-6 numeron välillä. Koodin pituus riippuu siitä, mikä nimikkeistö on kyseessä. Lisäksi tullinimikkeen perässä saattaa olla lisäkoodi, jolla merkitään EU:n erityissääntöjä eri toimenpiteissä. Toimenpiteitä saattavat olla esimerkiksi polku- ja tasoitettullit. Tuotteen luokitteluun voi käyttää Suomen tullin sivuilla julkaistavaa Suomen käyttötariffia, Euroopan unionin CN (Combined Nomenclature) -nimikkeistöä tai TARIC (The Integrated Tariff Of The European Union) kyselyohjelmaa. Tullilta voi tilata sitovan tariffitiedon. Sitova tariffitieto on tullin antama kirjallinen päätös tavarasta käytettävästä tariffinimikkeestä. Päätös on voimassa EU-alueella ja sitoo päätöksen hakijaa ja tullia. Saadakseen tullilta sitovan tariffitiedon sen on liityttävä todelliseen EU:n ulkopuoliseen tuonti tai vienti tapahtumaan. Tariffitieto on voimassa kolme vuotta sen myön-

tämisestä, joten sitä ei voida käyttää menneisiin tuonti/vienti tapahtumiin tai tuonti/vienti tapahtumiin joiden käsittely tullissa on kesken. Sitova tariffitieto voidaan lakkauttaa aikaisemmin esimerkiksi, jos lainsäädäntö muuttuu. (Tullin www-sivut 2017.)

Tavaroiden luokitteluun käytettyjä nimikkeistöjä on olemassa useita. Tällä hetkellä Suomessa käytetään Euroopan unioni käyttämää luokittelu systeemiä tavaroiden luokitteluun ja ulkomaankaupan tilastointiin. Systeemi koostuu kolmesta eri komponentista. Komponentit ovat HS-nimikkeistö, CN-nimikkeistö ja TARIC-nimikkeistö. (Tullin www-sivut 2017; Euroopan komission www-sivut 2017.)

CN-nimikkeistö on Euroopan yhteinen yhdistetty tariffi ja tavara nimikkeistö, jota käytetään vientilevityksessä ja sisäkaupan tilastoinnissa. EU:n ulkopuolisessa tuonnissa tuontiselvityksen tekemiseen käytetään Euroopan unionin yhteistä TARIC-nimikkeistöä. TARIC on CN-nimikkeistöä tarkempi nimikkeistö, joka sisältää samat määräykset ja tullit kuin CN-nimikkeistö. TARIC-nimikkeistö sisältää sen lisäksi etuus- ja polkumyynti tulleja koskevia rajoituksia sekä tuontiin ja vientiin vaikuttavia rajoituksia, määräyksiä ja kieltoja. TARIC toimii kansainvälisen käyttötariffin pohjana. Käytössä on edeltävien lisäksi HS-nimikkeistö, joka toimii CN-nimikkeistön ja TARIC:n pohjana. HS-nimikkeistö on maailman tullijärjestön WCO:n (World Customs Organization) laatima tavarankoodaus ja kuvaus järjestelmä. HS-nimikkeistöä ei käytetä tulliselvityksessä, mutta se toimii luokittelun apuvälineenä. HS tulee sanoista harmonized system (Tullin www-sivut 2017.)

Suomessa tuontitavaroita luokiteltaessa voidaan käyttää Suomen käyttötariffia, joka pohjautuu Euroopan unionin yhteiseen käyttötariffiin TARIC tietokantaan. (Tullin www-sivut 2017.)

Rajoitusten vaatimat luvat, lisenssit ja lisäkoodit

Joidenkin tuotteiden tuomista kolmansista maista Euroopan unionin alueelle on rajoitettu tai niiden tuonti on kielletty kokonaan. Tuontirajoitukset perustuvat EU:n tai kansalliseen lainsäädäntöön. Rajoitteiden syyt voivat liittyä itse tuotteisiin esimerkik-

si niiden turvallisuuteen. Rajoitusten tai tuontikieltojen takana voi olla sen lisäksi poliittisia syitä, kuten YK:n (yhdistyneet kansakunnat) ja EU:n yhteisesti päättämät pakotteet. Maahantuojaa voi tarkistaa onko tavaralla tuontirajoituksia tai kieltoja TARIC-kyselyohjelman avulla. Tuontirajoitukset näkyvät tuotteen tullinimikkeessä. (Tullin www-sivut 2017.)

Mikäli tuotteella on EU:n asettamia tuontirajoituksia, rajoituksen luonteesta riippuen maahantuojan on haettava ennen maahantuonnin aloittamista tuotteen rajoituksia hallinnoivalta viranomaiselta lupa kyseisen tuotteen maahantuontiin. Tätä lupaa kutsutaan tuontilisenssiksi. Luvan numero ilmoitetaan tullilmoituksessa. Tullin tai lupaviranomaisen vaatiessa lupa on esitettävä tullille, kun tuote asetetaan menettelyyn. Tulli itsessään on vain maahantuontirajoituksia valvova viranomainen, joten tullin ei myönnä maahantuontilupaa. Maahantuontiluvan myöntävät Suomessa markkinavalvontaviranomaiset esimerkiksi aseiden tuontiin maahantuontiluvan myöntää Poliisihallitus ja lääkkeiden tuontiin Fimea. Tulli on yhteistyössä muiden rajoitusten hallinnoivien viranomaisten kanssa tehnyt keskeisimmistä tuontia, vientiä ja kauttakulkua koskevista rajoituksista käsikirjan. Rajoituskäsikirjaan on merkitty kaikki rajoitusten alaiset tuotteet, joiden valvovaksi viranomaiseksi tullin on asetettu. Rajoituskäsikirjan eri osioissa käsitellään tavaroihin kohdistuvia rajoituksia. (Tullin www-sivut 2017).

Tieto tuontirajoituksista ilmoitetaan tuonti-ilmoituksessa erilaisilla ehtokoodilla. Koodia on kolme eri tyyppiä. Koodit ovat negatiivikoodeja, toimenpidekoodeja sekä lupakoodeja. Negatiivikoodit osoittavat, että maahantuotavat tuotteet eivät ole rajoitteiden tarkoittamia tavaroita, vaikka ne luokiteltaisiinkin tuontirajoitteiden alaiseen nimikkeeseen. Toimenpidekoodit ovat koodeja joilla ilmoitetaan tiettyyn tuotteen kohdistuvia tuontirajoituksia. Lupakoodit ilmoittavat tuontiluvan tarpeesta. (Tullin www-sivut 2017).

Puuttuvan tiedon lupa

Yksinkertaistettua tullilmoitusta käytettäessä maahantuojalla on oltava puuttuvan tiedon lupa. Maahantuojan lupa ilmoitetaan sähköisessä tullilmoituksessa merkit-

semällä liiteasiakirjaksi koodi 7PTL, luvan numero sekä päivämäärä. Tämän jälkeen ilmoitetaan puuttuvan asiakirjan koodi ja numerona ”ei tiedossa” sekä tullilmoituksen käsittelypäivä päiväyksenä. Lopuksi lisätiedoissa ilmoitetaan koodi XXX ja teksti ”DA:n 147 artiklan mukainen määräajan pidenny pyyntö”. SAD-lomaketta käytettäessä tiedot annetaan lomakkeen kohdassa 44. Mikäli maahantuojalla käyttää suoraa edustusta takaajan vastuulla, luvan numeron tilalla ilmoitetaan numerona ”ei ole” ja lisätiedoissa ilmoitetaan pidennyspyynnön lisäksi aika johon mennessä maahantuojalla saa asiakirjan. (Tullin www-sivut 2018.)

Tullausarvoilmoitus

Tullausarvon perustuessa kauppahintaan maahantuojan on liitettävä tullilmoitukseen tullausarvoilmoitus. Tullausarvoilmoitus annetaan aina, kun tavara luovutetaan vapaaseen liikenteeseen. Kun tullilmoitus tehdään SAD-lomakkeella, tullausarvoilmoitus annetaan D.V.1-lomakkeella. Tullausarvoilmoitusta ei kuitenkaan vaadita, jos maahantuotujen tavaroiden arvo ei ylitä 20000 euroa paitsi, jos kyseessä on osatoimitus tai peräkkäistoimitus. Tullausarvoilmoitusta ei tarvita, jos tuonnin tarkoituksena on jokin muu kuin kaupallinen tuonti. Mikäli tullausarvoilmoituksen tietojen antaminen ei ole välttämätöntä, tullausarvoilmoitusta ei tarvita tullitariffin soveltamista varten. Tullausarvoilmoitusta ei vaadita maahantuojalta, mikäli tavarasta ei kanneta tulleja. (Tullin www-sivut 2018.)

Edeltävän menettelyn asiakirjan numero

Tulli-ilmoituksessa on ilmoitettava edeltävän menettelyn asiakirja numero. Edeltävän menettelyn asiakirja numero on yleensä joko unionin ulkoinen passitusasiakirja tai saapumisen yleisilmoitus. Mikäli kyseessä on unionin ulkoinen passitus, asiakirjan tyyppiä merkitään sähköisen passituksen koodi 701 ja asiakirjan numeroksi passituksen MRN-numero. Liiteasiakirjana kaikille tavaraerille merkitään liiteasiakirjakoodi 701, passitusasiakirjan MRN-numero ja päivämäärä. (Tullin www-sivut 2018.)

Mikäli edeltävä asiakirja on saapumisen yleisilmoitus, edeltävän asiakirja tyyppiä ilmoitetaan sähköisen yleisilmoituksen AREX koodilla 702 ja asiakirjan numeroksi merkitään ilmoituksen MRN-numero. Tavaraerien liiteasiakirjakoodiksi ilmoitetaan

koodi 702 ja AREX-ilmoituksen MRN-numero ja päivämäärä. Tavaraerien lisätiedoksi merkitään yleisilmoituksen MRN-tavaraeränumero ja päiväys. (Tullin www-sivut 2018.)

6 TULLAUKSEN PÄÄTTÄMINEN

6.1 Tullauksen hinta

Tullauspäätös

Tulli antaa maahantuojalle tulliselvityksen lopuksi tullauspäätöksen. Tullauspäätös on samalla tullilasku. Tullilaskun perusteella maahantuoja maksaa tavaroista maksettavat tullit, verot ja muut maksut. Tullilaskussa on ilmoitettu tullin tilinumero, eräpäivä ja maksuviite maksun suorittamiseen. Tullilasku täytyy maksaa viimeistään 10 päivän kuluttua laskun päiväyksestä paitsi, jos maahantuojalla on maksunlykkäyslupa. Maahantuoja voi hakea tullilta lykkäystä laskun maksamiseen väliaikaisen varattomuuden perusteella. (Tullin www-sivut 2018.)

Tullivelka

Tullivelka on maahantuojan velvollisuus suorittaa tullatuista tavaroista tuontitullit. Tuontiprosessissa tullivelka syntyy, kun tulli hyväksyy tulli-ilmoituksen. Tullivelka voi syntyä myös, mikäli maahantuoja ei esimerkiksi noudata erikoismenettelyille asetettuja säädöksiä. Tavarasta kannettavan tullin määrä riippuu tavarän tullinimikkeestä, alkuperästä ja tullausarvosta. Tullit voivat olla arvotulleja tai paljoustulleja. Arvotulleissa tullin suuruus lasketaan tullinimikkeessä ilmoitetun prosentin mukaan tavarän tullausarvosta. Paljoustulleissa tullin määrä lasketaan esimerkiksi tavarän painon tai sen määrän perusteella. Tavarasta voidaan tavallisen tullin lisäksi periä polkumyynti- ja tasoitetulleja. Polkumyyntitulleja peritään, kun tavarän tuonti EU-alueelle haittaa EU:n teollisuutta. Tuonnista on haittaa EU:n teollisuudelle, kun tavaraa tuodaan EU:n alueelle matalammalla hinnalla kuin sen kotimaiset tuotantokustannukset tai tavarän markkinahinta. Euroopan unioni voi asettaa silloin asettaa pol-

kumyyntitulleja tasoittamaan tuontia. Tasoitetulleja asetetaan, kun tuotavan tavaran vientiä on tuettu valtion tuilla. Polkumyynti ja tasoitetullit kantaa Suomessa tulli, mutta niistä vastaa ulkoministeriön ulkosuhteiden osasto. (Tullin www-sivut 2018.)

Tullausarvo

Suurin osa Suomessa maksettavista tulleista ja veroista ovat arvotulleja. Arvotullien suuruus riippuu paljolti tavaran tullausarvosta. Tavaran tullausarvo perustuu ensisijaisesti tavarasta maksettavaan hintaan, kun se myydään vietäväksi Euroopan unioniin. Tätä arvoa kutsutaan tavaran kaupp-arvoksi. Lopullinen tullausarvo saadaan, kun tullausarvo oikaistaan CIP-tasolle tekemällä lisäyksiä tai vähennyksiä hintaan. Mitä lisäyksiä tai vähennyksiä hintaan tehdään, riippuu valitusta toimituslausekkeesta.

Taulukko 3. Rahti-, vakuutus-, liitännäiskustannusten lisääminen kauppahintaan. (Tullin www-sivut 2018.)

EXW	Hintaan lisätään vakuutus, rahti ja liitännäiskustannukset EU alueelle saakka.
FCA	Hintaan lisätään vakuutus, rahti ja liitännäiskustannukset EU alueelle saakka.
CPT	Hintaan lisätään vakuus.
CIP	-
DAT	-
DAP	-
DDP	-
FAS	Hintaan lisätään vakuutus, rahti EU alueelle saakka ja liitännäiskustannukset
FOB	Hintaan lisätään vakuutus, rahti ja liitännäiskustannukset EU alueelle saakka.
CFR	Hintaan lisätään vakuus.
CIF	-

Mikäli myyntihintaan vaikuttaa ostajan ja myyjän välinen etuyhteys, esimerkiksi yritykset kuuluvat samaan yritykseen, hintaa oikaistaan edun määrän verran tai tullausarvon määrittelyyn käytetään toissijaisia tullausarvon määritysmenetelmiä. Tällaisia menetelmiä ovat samalaisen tavaran arvo, vastaavan tavaran arvo, laskujohtoinen arvo, laskennallinen arvo ja sovellettu tullausarvo. Jos arvon määrittelyyn käytetään samalaisen tavaran arvoa, tavaran arvoksi valitaan samassa maassa valmistetun ja samanlaisen tavaran arvo. Jos arvon määrittelyyn käytetään vastaavan tavaran arvoa, tavaran arvoksi valitaan samassa maassa valmistetun kaupallisesti vaihtuvissa olevan tavaran arvo, jonka laatu, merkki ja maine ovat vastaavanlaiset. Mikäli arvon määrittelyyn käytetään laskujohtoista arvoa, deduktiivista menetelmää, tavaran arvoksi lasketaan maahantuodun vastaavanlaisen tuotteen sisämarkkinahinta. Mikäli arvon määrittelyssä käytetään laskennallista arvoa, tavaran arvo lasketaan samankaltaisen tavaran tuotantokustannuksista. Laskennassa otetaan huomioon yleiskustannukset ja katteet. Mikäli käytetään sovellettua tulliarvoa, tavaran arvo määritellään käyttämällä kaikkia edellä mainittuja keinoja tavaran oikean tulliarvon määrittelyyn. Joissain tilanteissa tullausarvon ilmoittamiseen tullille käytetään tullausarvoilmoitusta. (Tullin www-sivut 2018; Suomen Huolintaliikkeiden Liitto ry 2010, 143–144.)

Verotus

Kun tavaraa tuodaan EU:n ulkopuolelta, niistä kannetaan tullien lisäksi arvonlisävero. Veron suuruus on joko 24, 14 tai 10% tavaran tullausarvosta johon on lisätty kannetut tullit. 1.1.2018 lähtien tullin toimivalta arvonlisäveron verotuksessa siirtyy tullilta verohallinnolle. Tämä tarkoittaa, että tulli ei enää tulevaisuudessa kannaa arvonlisäveroa tavaroita, jotka tuodaan EU:n ulkopuolelta. Tulli kantaa silti arvonlisäveroa, mikäli yritystä ei rekisteröity arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tullivelan syntyessä. (Tullin www-sivut 2018.)

6.2 Arkistointi

Maahantuojalla on velvollisuus arkistoida tuontiin liittyvät asiakirjat. Mikäli tuonti on tehty sähköisesti, asiakirjoja ei toimiteta tullille arkistoitavaksi, vaan tuojalla tai asiamiehellä on velvollisuus tehdä sen. Mikäli tulli-ilmoitus on tehty manuaalisesti SAD-lomakkeella, ilmoitus liitteineen on lähetettävä tullille. Tuojalla on velvollisuus

arkistoimaan asiakirjat, jos hän on itse toiminut EDI (Electronic Data Interchange) -lähettäjänä eli lähettänyt tullilmoituksen sanoma muodossa, käyttänyt nettituontia, käyttänyt asiamiestä suorana edustajana tai käyttänyt asiamiestä suorana edustajana takaajan vastuulla. Asiamies on velvollinen arkistoimaan asiakirjat, jos edustusmuotona on käytetty välillistä edustusta. Arkistoitavat asiakirjat ovat tullauspäätös, luovutus päätös, kauppalasku, rahti- ja kuljetusasiakirjat, alkuperäselvitykset ja oikaisupäätökset. Asiakirjat voidaan arkistoida joko sähköisinä asiakirjoina tai paperisina asiakirjoina. Jos asiakirjoissa on viranomaisen allekirjoitus, leima, tai asiakirja on muutoin vahvistettu ne pitää arkistoida alkuperäisinä paperitallenteina. Alkuperäisinä arkistoitavia asiakirjoja ovat tavaratodistukset, viejän allekirjoittamat kauppalaskut ja alkuperäilmoitukset joissa ei ole valtuutetun viejän lupanumeroa. Asiakirjat on säilytettävä joko tuojan tiloissa, tili- ja kirjanpito toimistossa tai edustajan tiloissa Suomessa. Asiakirjoja on säilytettävä kuusi vuotta, sen kalenterivuoden päättymisestä jolloin annettiin päätös tavaroiden luovuttamisesta menettelyyn. Tullilla on oikeus tarkistaa asiakirjat, jolloin tuojan on toimitettava asiakirjat tullille mahdollisimman nopeasti. Asiakirjojen toimittamisesta aiheutuvista kustannuksista vastaa tuoja. Sähköisesti arkistoidut asiakirjat toimitetaan tullille yleisesti käytössä olevassa muodossa. (Tullin www-sivut 2018.)

6.3 Muutoksenhaku

Muutoksenhakuprosessin ensimmäinen vaihe on oikaisuvaatimuksen lähettäminen tullille. Päätökseen voi hakea oikaisua vain kerran lähettämällä oikaisuvaatimuksen tullille. Hakemusten käsittelyaika on yleensä noin kolme kuukautta. Oikaisuvaatimuksen tekoon käytetään joko lomaketta 643s, 99s tai vapaamuotoista lomaketta, joka sisältää tarvittavat tiedot. Mitä lomaketta käytetään, riippuu oikaisun syystä. Lomaketta 643s käytetään, mikäli hakemus koskee tullin palautusta tai peruutusta. Lomake 99s on jälkikantoon johtava muutosilmoitus. Lomakkeeseen tarvitaan tiedot tullauspäätöksestä, haettavista muutoksista, muutoksen perusteista, yhteystiedot, tili-numero ja BIC. Hakemukseen lisätään tullauspäätös liitteeksi joko alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä kaikki muut asiakirjat joihin hakemuksessa vedotaan. Lomakkeet lähetetään sähköposti osoitteeseen kirjaamo@tulli.fi tai postitse osoitteeseen Tulli / oikaisuvaatimukset PL 512 00101 Helsinki. Maksetut tullit palautetaan, mikäli tullit

olivat liian suuret, tavarat ovat ehtojen vastaisia, on tapahtunut viranomaisen virhe tai muista kohtuusyistä. Oikaisupäätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus voidaan tehdä vasta oikaisuvaatimuksen päätöksestä, joten ennen hallinto-oikeuteen valitusta on tehtävä oikaisuvaatimus jostain päätöksestä. Valitukset lähetetään Helsingin hallinto-oikeudelle osoitteeseen Helsingin hallinto-oikeus PL120 00521 Helsinki. Valituksen lähettäminen hallinto-oikeuteen maksaa 250€. Määräaika valituksissa jotka koskevat tullin määräämistä, palauttamista, tai peruuttamista on kolme vuotta siitä päivästä, jolloin tullivelasta ilmoitettiin. Määräaika on vähintään 60 päivää siitä, kun oikaisuvaatimukseen ilmoitetusta päätöksestä on saatu tieto. Muissa asioissa valituksen määräaika on 30 päivää. (Tullin www-sivut 2018.)

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

7.1 Tutkimusstrategia

Tutkimusstrategia on Hirsjärven, S., Remesin, P. ja Sajavaaran mukaan tutkimuksessa käytettävien menetelmien kokonaisuus. Käytettävän tutkimusstrategian valinta riippuu siitä, millainen tutkimusongelma on. Tutkimusmenetelmät jaetaan yleensä kvalitatiivisiin ja kvantitatiivisiin tutkimuksiin. Kvalitatiivisesta tutkimuksesta käytetään usein nimitystä laadullinen tutkimus ja kvantitatiivisesta tutkimuksesta nimitystä määrällinen tutkimus. (Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara 2009, 132).

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa pyritään yleensä vastaamaan kysymyksiin mitä, minkälainen, kuinka paljon ja miksi. Tutkimuksissa pyritään selvittämään tutkittavien ilmiöiden ja asioiden syitä, kuvailemaan niitä ja tutkimaan niiden yleisyyttä. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on keskeistä, että tutkittavat aineisto soveltuu numeeriseen mittaamiseen. Jos aineisto soveltuu numeeriseen mittaamiseen, aineisto on silloin luonteeltaan määrällisiä. Määrällinen tutkimuksissa ollaan yleensä kiinnostuneita tutkittavien asioiden syyseuraus suhteista, asioiden luokittelusta, vertailusta ja niiden selittämistä. Kvantitatiivista tutkimusta kutsutaan joskus hypoteettis-deduktiiviseksi tutkimukseksi, koska sille on ominaista, että tutkimuksessa käytetään

deduktiivista prosessia. Deduktiivisessa prosessissa aiemmista teorioista ja kokeista tehdään johtopäätöksiä, joista tehdään hypoteeseja. Hypoteesit ovat olettamuksia tutkimuksen tuloksesta. Tutkimuksessa testataan asetettujen hypoteesien paikkaansa pitävyyttä. (Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara 2009, 139–140; KvantimOTV www-sivut 2018).

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on keskeisintä tutkittavien asioiden ja ilmiöiden ymmärtäminen. Laadullisessa tutkimuksessa käytetään laadullis-induktiivista analyysiä. Laadullis-induktiivisessa analyysissä empiiristen havaintojen pohjalta luodaan teoriaa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on yleistä, ettei se ole kokeellista testaamista. Tutkimukselle on keskeistä tutkittavien näkökulmien huomioiminen. Yleistä laadulliselle tutkimukselle on hypoteesien puuttuminen, koska tutkimuksen tarkoituksena on enemmän hypoteesien luominen, kuin niiden testaus. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tavoitteena tutkimuskohteen kokonaisvaltainen tutkinta ja löytää uusia tosiasioita tutkimuskohteesta. Kvalitatiivisen tutkimuksen tutkimuskysymyksissä yleensä kysytään kysymyksiä, kuinka, mihin ja miten. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa yleensä tutkitaan asioita, joita ei voi määrällisesti mitata. Laadullisessa tutkimuksessa lähtökohtana on asioiden kuvaaminen. (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara 2009, 160–161; KvaliMOTV www-sivut 2018).

Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena, koska tutkimuksen tarkoitus oli ymmärtää paremmin kolmansista maista tuotavien elektroniikka tuotteiden tuontitullausprosessia. Aineiston pohjalta tarkoitus luoda selkeä prosessikuvaus tullausprosessista. Tutkimuksen tavoitteena oli ymmärtää, miten elektroniikkaa tuodaan Suomeen EU:n ulkopuolelta ja miksi tavaraa tuodaan EU:n ulkopuolelta. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, ulkokapan lisäksi, millainen tullausprosessi on ja ymmärtää yrityksen valinnat muokkaavat prosessia. Tutkimuksessa oltiin kiinnostuneita, esimerkiksi miksi yritys valitsee tietyn tullimenettelymuodon.

7.2 Aineistonhankintamenetelmät

Määritellyt tutkimusongelmat ovat keskeisessä roolissa aineistonkeruumenetelmän valinnassa. Tutkimusongelmien perusteella valitaan niihin soveltuva menetelmä.

Laadullisessa tutkimuksessa yleisiä aineistonkeruumenetelmiä ovat erilaiset haastattelut sekä havainnointi. Haastattelussa haastattelija ja haastateltava keskustelevat määrittelystä aiheesta järjestelmällisesti tai laxeasti riippuen haastattelutavasta. Haastattelun päämääränä on saada vastauksia tutkimusongelmiin. Haastattelumenetelmät voidaan karkeasti jakaa strukturoituihin, puolistrukturoituihin ja strukturoimattomiin haastatteluihin. Strukturoiduissa haastatteluissa kysymykset ja vastausvaihtoehdot ovat kaikille samat. Haastattelumenetelmässä kysymykset ovat valmistelut ja muotoiltu etukäteen. Strukturoitua haastattelua kutsutaan usein lomakehaastatteluksi. Puolistrukturoiduissa ja strukturoimattomissa haastatteluissa kysymyksiä ja vastauksia ei ole ennalta määritelty. Kokonaisuudessaan erilaisia haastattelumuotoja ovat teemahaastattelu, ryhmä haastattelu, strukturoitu haastattelu, puolistrukturoitu haastattelu ja avoin haastattelu.

Strukturoidussa haastattelussa käytetään, haastattelijan ennakkoon valmistelemaa, haastattelulomaketta. Lomake sisältää valmiit kysymykset sekä vastausvaihtoehdot. Vastausvaihtoehdoista haastateltava valitsee parhaiten sopivan vaihtoehdon. Kysymykset esitetään kaikille samassa järjestyksessä. Strukturoitua haastattelua käytetään yleensä, kun kerätty aineisto halutaan kvantifioida. Kvantifioinnissa aineisto ilmoitetaan määrällisesti tai analysoidaan tilastollista analyysia käyttäen. Puolistrukturoidussa haastattelussa, haastattelija laatii haastattelulle teemat valmistelujen kysymysten lisäksi. Haastattelussa kysytään strukturoidun haastattelun tapaan ennakkoon valmisteluja tarkkoja kysymyksiä, mutta puolistrukturoidussa haastattelussa kysymysten järjestys ja muoto saattavat vaihdella. Puolistrukturoitua haastattelua käytetään yleensä silloin, kun tutkimuksessa halutaan tietoa tietyistä asioista ja haastateltaville ei ole tarvetta antaa suurta vapautta. Teemahaastatteluissa ei käytetä ennalta valmisteltuja kyselylomakkeita, vaan haastatteluissa keskustellaan vapaasti ennalta suunnitelluista teemoista. Teemahaastattelua käytetään usein, kun tutkittava asia tai ilmiö ei ole entuudestaan kovin tunnettu ja siitä halutaan uutta tietoa. Avoin haastattelu muistuttaa läheisesti tavallista keskustelua, minkä takia se vaatii haastattelijalta kokemusta. Haastattelija tarvitsee kokoemusta, jotta keskustelu ei siirry pois aiheesta. Avoimessa haastattelussa keskustelun etenemistä ei ole rajoitettu, vaan keskustelu etenee vapaasti aihepiirin sisällä haastateltavan ehdoilla. Avointa haastattelua käytetään usein, kun haastateltavien kokemuksilla on erityistä merkitystä tai tutkimus

on kielellisesti orientoitunut. Kielellisesti orientoituneissa tutkimuksissa tutkinnan kohteena on kielenkäyttö. (KvaliMOTV www-sivut 2018.)

Tutkimuksen empiirisen osuuden aineistonhankintamenetelmänä käytettiin puolistrukturoitua teemahaastattelua. Haastattelun teemoina toimivat elektroniikan tuonti, tuontitullaus ja ulkokauppa. Teemat ovat johdettu tutkimuksen viitekehyksestä ja tutkimusongelmista. Teemojen lisäksi haastattelua varten valmisteltiin teemahaastattelurunko, jonka avulla haastatteliija varmisti kaikkien teemojen ja kysymysten läpikäymisen haastattelun aikana. Kysymysten ja teemojen lisäksi teemahaastattelurungolla varmistettiin, että keskustelu pysyi aiheessa haastattelun ajan. Teemahaastattelu valittiin aineistonkeruumenetelmäksi, koska haastattelu haluttiin pitää avoimena kaikille mahdollisille teemoista nouseville näkökulmille ja kokemuksille. Teemahaastattelua käytetään usein, kun tutkittava ilmiö tai asia on melko tuntematon. Vaikka tullausprosessi itsessään on lakien säätelemä prosessi ja siten hyvin tunnettu, tutkimuksessa haluttiin ymmärtää syvemmin eri maahantuontiprosessien osien vaikutusta tuontitullausprosessiin. Maahantuontiprosessin osien lisäksi, tutkimuksessa haluttiin selvittää millaisia ovat eri osapuolten motiivit heidän valintojensa takana prosessin aikana. Lopullisena tavoitteena oli selkeyttää käytännön ulottuvuutta prosessissa.

Haastattelujen toteuttamisessa pyrittiin käyttämään parasta mahdollista tieteellistä tapaa, mutta samalla otettiin huomioon käytettävissä olevat resurssit. Haastattelut toteutettiin kasvotusten, mikäli se oli mahdollista. Muissa tapauksissa, tilanteissata riippuen, käytettiin puhelinhaastattelua. Tieteellisestä näkökulmasta optimaalisinta olisi ollut pitää haastattelut kasvotusten. Kasvotusten erilaiset eleet ja reaktiot olisi voitu dokumentoida paremmin ja yhteys haastateltavan ja haastattelijan välillä olisi ollut mahdollisimman syvä. Mutta haastateltavien ollessa hajautuneet monille paikkakunnille, resurssit eivät olleet riittävät jokaisen haastateltavan luona vierailuun. Tutkimuksen alussa haastattelut oli tarkoitus suorittaa yksilöhaastatteluina.

Potentiaaliin haastateltaviin otettiin yhteyttä puhelimitse viikolla 15 haastattelujen sopimista varten. Puhelimitse lähestyttiin yhteensä kolmea haastateltavaa, joista kahden kanssa sovittiin haastattelu aika. Yksi haastatteluista suoritettiin puhelinhaastatteluna ja yksi suoritettiin kasvotusten. Kokonaisuudessaan haastatteluita suoritettiin yhteensä kaksi. Ensimmäinen haastattelu oli yksilöhaastattelu ja toinen oli ryhmä-

haastattelu. Haastattelut suoritettiin viikolla 16 ja haastattelut kestivät keskimäärin 50min. Ennen haastattelujen aloittamista haastateltavien kanssa kerrattiin vielä tutkimuksen tarkoitus ja heille ilmoitettiin haastatteluiden äänittämisestä. Haastattelujen aikana ei ilmaantunut häiriöitä ja tunnelma oli rento. Haastattelut saatiin pidettyä suunnitelman mukaisesti ja niistä saadut tiedot olivat tutkimuskysymysten kannalta merkittäviä

7.3 Kysymyslomakkeen suunnittelu

Haastattelussa kysymykset jaotellaan yleensä niiden tehtävän ja sisällön mukaan. Kysymykset ovat tehtävänsä mukaan joko temaattisia tai dynaamisia. Temaattisten kysymysten tarkoitus on johdatella keskustelua haastattelun pääaiheeseen ja siihen liittyviin teoreettisiin käsitteisiin. Dynaamisten kysymysten tehtävä on pitää yllä keskustelua ja motivoida haastateltavaa vastamaan kysymyksiin. Dynaamisten kysymysten tehtävänä on edistää myönteistä vuorovaikutusta haastattelijan ja haastateltavan välillä. Sisällön mukaan kysymykset jaotellaan tosiasiakysymyksiin ja mielipidekysymyksiin. Tosiasiakysymyksissä tavoitteena on saada haastateltavalta tietoja. Mielipidekysymysten tarkoituksena on saada tietoa haastateltavan motiiveista, asenteista, arvoista, mielipiteistä ja sosiaalisista suhteista. Teemahaastattelussa kysymyksiä ei suunnitellaan etukäteen, mutta kysymysten päälinjojen hahmottelu on haastattelijalle hyödyllistä. Haastattelijan kannattaa määritellä tarkkaan millaista tietoa hän haluaa, tosiasioita vai mielipiteitä, haastattelukysymyksiä suunnitellessa. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 105–106.)

Haastattelun tueksi suunniteltiin teemahaastattelurunko (Liite 1). Haastattelurungon tarkoituksen oli toimia haastattelijan tukena haastattelua suorittaessa. Haastattelun teemoina toimivat elektroniikan tuonti, tuontitullaus ja ulkokauppa. Teemat ovat johdettu tutkimuksen viitekehyksestä ja tutkimusongelmista. Teemojen lisäksi esitettiin yleisiä kysymyksiä kansainvälisestä kaupasta. Haastattelukysymykset sisälsivät sekä tosiasia ja mielipidekysymyksiä, mutta suurin osa kysymyksistä olivat mielipidekysymyksiä. Syynä tähän oli, että tutkimusongelmiin ja prosessikuvaukseen tarvittavaa tietoa oli saatavilla yllättävän paljon teorialähteistä. Tästä johtuen haastatteluissa

päätettiin keskittyä enemmän haastateltavien ajatuksiin, mielipiteisiin ja kokemuksiin tuontitullausprosessista. Haastatteluista saatavaa tietoa siten käytettäisiin prosessikuvausten tukena selittämässä tuontitullausprosessin osia ja selventäen koko prosessikuvausta. Haastattelupohja esiteltiin toimeksiantajalle ennen haastattelujen pitämistä.

7.4 Haastateltavien valinta

Kvalitatiivisessa tutkimuksen haastateltavien valinnassa puhutaan harkinnanvaraisesta näytteestä. Kvantitatiivisissa tutkimuksissa puhutaan yleensä otoksesta. Koska kvalitatiivisessa tutkimuksessa on tapauksen yleistettävyyden sijaan keskeisempää tapauksen syvällisempi ymmärtäminen, haastateltavien määrä saattaa rajoittua muutamaankin henkilöön. Toinen otantamenetelmä kvalitatiivisessa tutkimuksessa on lumipallo-otanta, jossa haastateltavat ehdottavat seuraavan haastateltavan eikä haastattelija. Tätä otantamenetelmää voidaan harjoittaa, kunnes uusia haastateltavia ei enää tule. Kun kvalitatiivisessa tutkimuksessa pohditaan haastateltavien määrää, keskustellaan käsitteestä saturaatio. Saturaatio tarkoittaa tiedon kylläisyyttä. Tässä menetelmässä haastattelija ei etukäteen määrittele kuinka montaa ihmistä haastatellaan. Haastattelut jatkuvat, kunnes haastateltavat tuovat tutkimukseen uutta tietoa. Kun uutta tietoa enää tulee, vaan samat asiat alkavat kertaantua, saturaatio on saavutettu. Tämän menetelmän pidetään ongelmallisena, koska haastattelijan kyky huomata uusia näkökulmia ja asioita riippuu haastattelijan kokemuksesta sekä laadulliseen tutkimukseen usein liitetään näkökulma tapausten ainutlaisuudesta. Miten tutkija voi olla varma, milloin saturaatio on varmasti saavutettu? (Hirsjärvi & Hurme 2010, 58–60; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 182.)

Otantamenetelmänä käytettiin harkinnanvaraista otantaa. Haastateltavien etsimisessä käytettiin apuna internetiä sekä toimeksiantajan kontakteja. Tutkimuksessa haluttiin, että haastateltavat antavat mahdollisimman laajan kuvan koko prosessista. Siksi kaikkia osapuolia päätettiin haastatella, mikäli se olisi mahdollista. Koska tutkimuksen kohteena on pääasiallisesti tullin ja maahantuojien, kuljetusyritystä ei haastateltu erikseen. Tutkimuksen alussa haluttiin, että haastateltavina olisivat tullin edustaja, maahantuojien edustaja tai huolintaliikkeen edustaja.

Tullista ei onnistuttu saamaan ketään haastateltavaksi haastatteluja suunniteltaessa. Kun haastattelua ei onnistuttu suorittamaan tullin neuvontapalvelussa, tullin toiminta periaatteiden vuoksi, tullin haastattelusta päätettiin luopua. Toiseen haastatteluun kutsuttiin haastateltavan toimesta kolmas henkilö. Haastatteluja suorittaessa tultiin tulokseen, että huolitsijoiden ja maahantuojan haastattelut olivat riittäviä antamaan tarpeeksi syvän ja kattavan ymmärryksen keskeisistä prosesseista. Koska molemmat osapuolet osallistuvat tuontitullausprosessiin ja tutkimukselle keskeisintä oli yrityksen näkökulma tuontitullauksesta, tullin osallistuminen ei ollut pakollista. Tutkimuksessa päädyttiin siten haastattelemaan kolmea ihmistä, maahantuojan edustajaa sekä kahta huolintaliikkeen edustajaa.

7.5 Haastatettavien kuvaukset

Haastateltava A oli vuonna 2000 perustetun teollisuuselektroniikan maahantuonti ja jälleenmyynti yrityksen toimitusjohtaja. Yritys maahantuo akkuja sekä LCD-näyttöjä. Yrityksen liikevaihto on 300 000€ vuodessa ja haastateltava on yrityksen ainoa työntekijä.

Haastateltava B oli satamaoperaattorina toimivan yrityksen irtolastihuolintaosaston huolintapäällikkö ja siten vastasi irtolastien huolinnasta. Yritys tarjoaa asiakkailleen satamaoperointiin liittyviä palveluita kuten laivaoperointia, varastointia, huolintaa, tullausta ja rahtausta.

Haastateltava C työskenteli samassa yrityksessä, kuin haastateltava B. Haastateltava C oli yrityksen konttitullausosaston tuontihuolitsija. Haastateltava C:n toimenkuvaan kuului tavarantullaus, varastoinnin ja kuljetuksen järjestäminen alusta loppuun.

7.6 Aineistoin analysointimenetelmät

Litteroinnilla tarkoitetaan nauhoitteiden tai haasteltavien kirjoittamien tekstien puhtaaksikirjoittamista. Aineisto yleensä kirjoitetaan helposti hallittavaan ja analysoita-

vaan muotoon hankinnan jälkeen. Aineiston litteroinnissa käytetään yleensä tekstin käsittelyohjelmia, mutta litterointi voidaan toteuttaa käsin kirjoittamalla. Kun esimerkiksi haastatteluja litteroidaan, puhtaaksikirjoittamisen tarkkuuteen vaikuttaa miten tutkimuksessa suhtaudutaan kieleen ja millaisia ovat tutkimusongelmat. Tutkimukselle valittu analyysitapa vaikuttaa litteroinnin tarkkuuteen. Mikäli analyysissä on keskeistä kielenkäyttö ja vuorovaikutussuhteet, kielellisen analyysitavan määrittäminen on tärkeää. Mikäli kielellä ja vuorovaikutussuhteilla ei ole merkitystä analyysin kannalta, litterointia ei tarvitse suorittaa käyttäen erikoismerkintöjä. On yleisempää, että haastatteluaineistosta litteroidaan vain tutkimuksen aiheelle keskeisimmät asiat. Varminta aineiston muuttumattomuuden kannalta on litteroida koko haastatteluaineisto kattavasti ja tarkasti. (KvaliMOTV www-sivut 2018.)

Teemat ovat haastattelun keskeisiä aiheita joista keskustellaan. Teemoja voidaan muodostaa aineistolähtöisesti tai teorialähtöisesti. Aineistolähtöisessä teemojen muodostuksessa tutkittavasta aineistosta etsitään aineistosta löytyviä yhdistäviä tai erottavia asioita. Teorialähtöisessä teemojen muodostuksessa teemat muodostetaan viitekehyksen tai teorian johdantelemana. Teemoittelua käytetään yleisesti teemahaastatteluaineiston analysoinnissa. Kaikista teemahaastattelussa käytetyt teemat yleensä löytyvät haastatteluista mutta eri tavoin ja määrin. Aineisto voidaan järjestellä teemojen mukaan, kun se on litteroitu. Kun aineisto järjestetään teemojen mukaan, muodostettujen teemojen alle kootaan haastattelujen kohdat jotka liittyvät kyseiseen teemaan. Aineiston teemat voivat olla samat, kuin teemahaastattelurungossa esiintyvät teemat mutta eivät aina. Litteroitua tekstiä on hyvä tarkastella ennakkoluulottomasti teemoja etsiessä, koska aineistosta voi nousta uusia teemoja ja haastattelut eivät aina noudata haastattelijan tekemää jäsenystä ja järjestystä. Teemoittelun apukeinona voidaan käyttää koodausta tai kvantifointia. (KvaliMOTV www-sivut 2018.)

Koodaamisella tai indeksoinnilla tarkoitetaan aineiston jäsentämistä ja luokittelemista aineistoon tehtävien merkintöjen avulla. Koodauksessa tutkija tekee aineistoon merkintöjä kohtiin, jotka ovat keskeisiä tutkimuksen kannalta. Koodaaminen ei ole aineiston analysoinnille välttämätön toimenpide, mutta se helpottaa aineiston käsittelyä. Koodit toimivat eräänlaisina osoitteina. Tutkijan on helpompaa löytää aineistosta tiettyjä aiheita käsittelevä kohtia koodaamisessa käytettävien merkintöjen avulla. Tekstiä voi koodata monin eri tavoin. Tekstiä voi koodata esimerkiksi alleviivaamal-

la useasti toistuvia kohtia ja toisiinsa liittyviä asioita tai käyttää erilaisia fontteja ja muotoiluja. Koodausyksikkönä voidaan käyttää sanoja, lauseita ja kappaleita koodaamisen tavoitteesta riippuen. Koodaamisen voidaan käyttää tekstinkäsittelyohjelmia, varsinaisia koodausohjelmia tai koodaus voidaan tehdä käsin. Käsin koodaamisessa apuna käytetään yleensä värikyniä, joilla tehdään merkintöjä tulostettuun litteroituun tekstiin. (KvaliMOTV www-sivut 2018.)

Sisällönanalyysissä tarkastellaan tekstimuotoisia tai litteroituja aineistoja. Sisällönanalyysissä aineistosta voidaan etsiä yhtäläisyyksiä ja eroja, eritellä aineistoa, tai tiivistää sitä. Sisällönanalyysissä pyritään luomaan tutkittavasta asiasta tiivistetty kuvaus, joka liittää tutkittavan asian laajempaan kontekstiin ja muihin tutkimustuloksiin. Sisällönanalyysillä voidaan takoittaa sisällön erittelyä tai ladullista sisällönanalyysia. Sisällön erittely on kvantitatiivisten dokumenttien analyysiä. Sisällön erittelyssä tekstin tai dokumentin sisältöä kuvataan määrällisesti. Laadullinen sisällönanalyysi on aineiston sisällön kuvailua. Laadullisessa sisällönanalyysissä aineisto ensin jaetaan pidempiin osiin, käsitteellistetään ja sen jälkeen kootaan uudeksi kokonaisuudeksi. Analyysi voi olla teorialähtöinen, aineistolähtöinen tai teoriaohjaava. Analyysitavat erottaa luokittelun ja analyysin perustuminen aineistoon tai viitekehukseen (KvaliMOTV www-sivut 2018.)

Aineiston analysointi aloitettiin valmistelemalla aineisto. Aineiston valmisteluun käytettiin litterointia ja teemoittelua. Haastatteluaineiston litterointi aloitettiin heti haastatteluiden jälkeen viikolla 16. Aineistosta litteroitiin vain tutkimukselle keskeiset asiat, koska tutkimukselle ei ollut merkittävää kielellinen tarkkuus. Haastateltavat käyttivät haastatteluissa selkeää puhekieltä ja paljon täytesanoja. Litteroinnin aikana ylimääräisistä täytesanoista pyrittiin pääsemään eroon, jotta kieli olisi selkeämpää ja analysointi sujuvampaa. Litterointi pyrittiin muutoin tekemään mahdollisimman sanatarkasti, jotta haastateltavien vastukset eivät muuttuisi litteroinnissa. Koko haastatteluaineiston litteroimiseen kului yhteensä kolme päivää.

Litteroidun aineiston valmistelua jatkettiin teemoittelulla eli järjestämällä aineisto teemoihin. Koska tutkimuksen lopullinen tuotoksen tarkoitus oli olla prosessikuvaus, teemahaastattelun teemat eivät soveltuneet lajitteluun. Aineiston lajitteluun laadittiin teorialähtöisesti uudet teemat. Uusista teemoista yksi oli sama, kuin teemahaastatte-

lussa. Teemoina toimivat tuonnin aloittaminen kolmansista maista, tullauksen aloittaminen tuontitullaus ja tuonnin päättäminen. Haastatteluaineisto lajiteltiin edellä mainittujen teemojen mukaisesti. Aineiston valmistelu sisällönanalyysia varten saatiin valmiiksi viikolla 16.

Valmistellun aineiston analysointi aloitettiin viikolla 16. Aineiston analysointiin käytettiin teoriaohjautuvaa sisällönanalyysiä. Sisällönanalyysi aloitettiin erittelemällä teemoiteltu aineisto pienempiin luokkiin. Erittelyyn käytetyt luokat johdettiin opinäytetyössä käytetystä teoriasta. Luokkia luonnosteltiin yhteensä 23, jokainen luokka edustaa yhtä kohtaa tuontitullausprosessissa. Teemoiteltu haastatteluaineisto ja teoria aineisto eriteltiin vastaavien luokkien alle. Erittelyssä käytettiin apuna koodaamista osoittamaan käsiteltävän aineiston alkuperä. Koodaamiseen käytettiin lihavoitinta ja kursivoitinta. Tämän jälkeen luokkiin eritellystä aineistosta etsittiin yhtäläisyyksiä ja poikkeamia. Yhtäläisyyksien ja poikkeamien analysoinnin jälkeen aineisto uudelleenkoottiin. Aineiston uudelleenkoonti aloitettiin yhdistämällä lajiteltu teoreettinen ja empiirinen aineisto yhdeksi kokonaisuudeksi, joka kuvaa tuontitullaustapahtumia kokonaisvaltaisesti. Luokkien aineiston uudelleenkoonnin jälkeen luokat järjestettiin aikajärjestykseen luoden tuontitullauksen prosessinkuvauksen kehyksen. Syntyneestä prosessinkuvauksesta luotiin kuvausta vastaava prosessikaavio selkeyttämään prosessin etenemistä.

7.7 Reliabiliteetti ja validiteetti

Kvantitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa keskeisiä termejä ovat olleet reliabiliteetti ja validiteetti. Reliabiliteetin ja validiteetin soveltuvuudesta kvantitatiivisessa tutkimuksessa on ollut erilaisia käsityksiä. Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuutta ja pätevyyttä ei voida arvioida täysin samalla tavalla, kuin kvantitatiivista tutkimuksen pätevyyttä ja luotettavuutta. (KvaliMOTV www-sivut 2018.)

Laadullisessa tutkimuksen reliabiliteettia arvioidessa huomiota kiinnitetään yleensä metodin luotettavuuteen eri tilanteissa, mittausten ja havaintojen pysyvyyteen ja tulosten johdonmukaisuuteen, kun tutkittavaa asiaa tarkastellaan eri tavoin. Tutkimuk-

sen reliabiliteettia arvioidessa on hyvä pohtia, miten tutkimuksen aihe ja luonne ovat saattaneet vaikuttaa haastateltavien vastauksiin. Suuremman roolin laadullisessa tutkimuksen arvioinnissa saa yleensä validiteetti. Laadullisen tutkimuksen validiteetin arvioinnissa pohditaan tutkimuksen pätevyyttä, kuinka hyvin se on tehty ja ovatko tulokset ja päätelmät oikeita. (KvaliMOTV www-sivut 2018.)

Tutkimuksen Reliabiliteetti

Tutkimuksen aineisto kerättiin käyttäen yksilö- ja ryhmähaastatteluja. Haastattelut suoritettiin joko puhelimitse tai kasvotusten. Tutkimukselle ei ollut keskeistä tarkastella haastateltavien ilmeitä ja eleitä, joten haastattelujen suorittaminen kasvotusten ei ollut välttämätöntä. Haastateltaviin otettiin noin viikkoa ennen yhteyttä, jotta haastattelijalla ja haastateltavilla oli tarpeeksi aikaa valmistautua haastatteluihin. Menettelyn tavoitteena oli mahdollistaa rauhallinen ja syvälinen haastattelu. Menettely mahdollisti, että vastaukset olivat rauhassa mietittyjä ja haastattelu eloisa. Haastattelijan tueksi luotiin teemahaastattelurunko, joka mahdollisti haastattelun pysymisen aiheessa. Tuontitullauksessa on aina tietty määrä pysyvyyttä, koska tuontitullausprosessi on lakien säätelämä. Vaikka tulli- ja EU-lainsäädäntö ei ole muuttumatonta, tuontitullausprosessia merkittävästi muuttavia uudistuksia ei tule usein. Tästä johtuen yritysten menettelytavat tullin kanssa muuttuvat vain tullin sallimissa rajoissa. Elektroniikan tuonnin kannalta taas kansainväliset markkinat ovat aina pienessä liikkeessä, jonka takia yrittäjien käytännöt ja mielipiteet eivät välttämättä ole pysyviä. Tutkimuksen reliabiliteettia voidaan pitää suurimmilta osin hyvänä, koska haastattelut suunniteltiin ja suoritettiin huolella sekä tuontitullausprosessin muutos on vähäistä.

Tutkimuksen validiteetti

Haastateltavat olivat tekemisissä EU:n ulkoisen tuonnin kanssa säännöllisesti ja he olivat taustoiltaan erilaisia. Näin haastateltavilta saatiin luotettavaa tietoa EU:n ulkoisesta tuonnista monesta eri näkökulmista. Aiheen tarkastelu monesta eri näkökulmasta mahdollisti monipuolisen kuvan saamisen prosessista, vaikka haastattelujen määrä oli pieni. Teemahaastattelun avulla saatiin tutkimukselle tärkeää tietoa tul-

lausprosessin vaiheista, toimijoiden menettelytavoista ja motiiveista toimintatapojen takana. Teemahaastattelu mahdollisti syvällisen keskustelun, jonka avulla saatiin tietoa toimijoiden päätösten motiiveista. Haastattelussa kysymykset esitettiin avoimina kysymyksinä ja kaikenlaista johdattelua välteltiin, jotta kysymyksiin saatiin haastateltavien omia mielipiteitä. Lisäkysymykset kysyttiin haastateltavien vastauksiin perustuen, jotta haastattelijan ennakkotiedot ja käsitykset eivät vaikuttaneet haastattelun kulkuun. Aiheessa pysyminen koko haastattelun ajan varmistettiin käyttämällä haastattelurunkoa, joka hyväksytettiin toimeksiantajalla ja opinnäytetyön ohjaajalla. Tutkimuksen validiteetti voidaan siten pitää hyvänä.

8 TUTKIMUSTULOKSET

8.1 Maahantuonti kolmansista maista

Haastateltujen mukaan tavarantoimitus kolmansista maista on kannattavaa, koska se on joskus taloudellisempaa sekä kaikkia tavaroita ei ole saatavalla Euroopassa. Tuonnin kannattavuus riippuu tavarasta ja sen tuontimäärästä. Haastateltujen mukaan varsinkin raaka-aineet ja teollisuuden tuotteet ovat sellaisia, koska teollisuus on siirtynyt Suomesta halvempiin maihin.

Haastateltujen mukaan maahantuonnin aloittaminen kolmansista maista saattaa olla yrityksille suuri päätös, koska vastuu siirtyy silloin tukkureilta yritykselle. Kansainvälisessä maahantuonnissa edellytetään haastateltujen mukaan monien muodollisuuksien osaamista. Tämän lisäksi tuontiketju kasvaa monella eri toimijalla esimerkiksi siihen saattaa tulla mukaan varustamoja, satamaoperaattoreita, erilaisia agenteja ja tulleja. Haastateltujen mukaan elektroniikkaa tuodaan Suomeen Euroopan ulkopuolelta lähinnä Kiinasta. Muita tuotteita tuodaan Kaukoidästä, Malesiasta, Indonesiasta ja Brasiliasta.

Haastateltujen mielestä kansainvälinen sääntely vaikuttaa paljon tavarantoimitukseen. Maahantuontiin vaikuttaa eniten haastateltujen mukaan erilaiset määräykset,

sertifikaatit, tullaus, verotus ja direktiivit. Haastateltujen mukaan tuojan näkökulmasta keskeisimmät tuontiin vaikuttavat asiat ovat maahantuonnissa vaadittavat sertifikaatit, jotka todistavat esimerkiksi elektroniikkalaitteissa käytettyjen raaka-aineiden alkuperän, tuontitullaus ja tuontirajoitukset. Haastateltujen mukaan maahantuojan kannattaa tarkistaa tuotteita koskevat määräykset. Määräykset voivat koskea tavaroiden turvallisuutta, koostumusta, valmistusmaata tai valmistustapaa. Esimerkiksi litium akut ovat luokiteltu vaarallisiksi aineiksi ja ne vaativat eritystoimenpiteitä kuljetuksessa. Tämän lisäksi on erilaisia toimenpiteisiin liittyviä määräyksiä esimerkiksi konttien VGM-määräykset. Verified gross mass määräyksissä vaaditaan, että konttien paino on tarkka. Määräykset vaativat maahantuojalta erilaisia toimenpiteitä esimerkiksi punnituksen järjestämistä. Haastateltujen mukaan maahantuontiin vaikuttaa erilaiset tavarakohtaiset EU-direktiivit.

Haastateltujen mukaan tulevaan maahantuontiin ja tuontitullausprosessiin valmistautuminen kannattaa aloittaa tekemällä taustatutkimusta tuontimaasta, kauppakumppanista ja tuotavasta tavarasta. Haastateltujen mukaan tuojan kannatta ottaa selvää tullimuodollisuuksista jotka koskevat tuotavaa tavaraa. Heidän mukaan asiat joista kannattaa ottaa selvää ovat esimerkiksi tavarantoimittajan määrä ja mahdolliset tuontirajoitukset ja kiintiöt.

Haastatteluista ilmeni, että on kannattavaa tehdä pientä taustatutkimusta mahdollisesta kauppakumppanista. Tavarantoimittajan tuominen esimerkiksi Kaukoidästä on haastateltujen mukaan turvattomampaa kuin Euroopasta, joten yrityksen kannattaa ottaa selvää onko yritys potentiaalinen kauppakumppani vai mahdollisesti huijari.

Haastateltujen mukaan tuotteesta kannattaa ottaa selvää mahdollisimman paljon ennen tuonnin aloittamista. Haastateltavien mukaan yrityksen kannattaa selvittää tuotteen TARIC-koodi. Tuotteen TARIC-koodin saa selville internetistä löytyvästä TARIC-kyselyohjelmasta. Haastateltujen mukaan kannattaa ottaa selvää mahdollisista satamia koskevista rajoituksista ennen tuonnin aloittamista, koska kaikilla satamilta ei ole edellytyksiä vastaanottaa kaikenlaisia tuotteita.

Haastatteluissa ilmeni, että elektroniikan tuontiin ei kovinkaan usein tarvitse hankkia tuontilupaa tai lisenssejä. Joidenkin tuotteiden kohdalla maahantuojan pitää etukä-

teen toimittaa ennakkotieto ja tarkkailuasiakirjat valvovalle markkinaviranomaiselle tulevasta hankinnasta, jotta tarvittavat tarkastukset voidaan suorittaa.

Haastateltujen mukaan tullilta ei välttämättä tarvitse hankkia erillisiä lupia tuonnin aloittamiseen. Jos maahantuojalla on aikomus varastoida tavaraa, hänen on hankittava ennen tuonnin aloittamista tullilta lupa tullivaraston ja väliaikaisen varaston pitämiseen. Tämän lisäksi maahantuoja voi hakea yleisvakuuslupaa tullilta. Yleisvakuusluvalla yrityksellä on tullissa omat vakuudet. Silloin tuontitullauksessa käytetään maahantuoja omaa tulliluottoa takaamaan tullilaskun maksu. Haastateltujen mukaan lupa ei kuitenkaan ole pakollinen, mutta se on hyödyllinen yrityksen maahantuodessa suuria määriä. Yritys saattaa tarvita tullilta saatavan EORI tunnuksen. Tunnuksella ilmoitetaan, kenen nimissä AREX-ilmoitus tehdään.

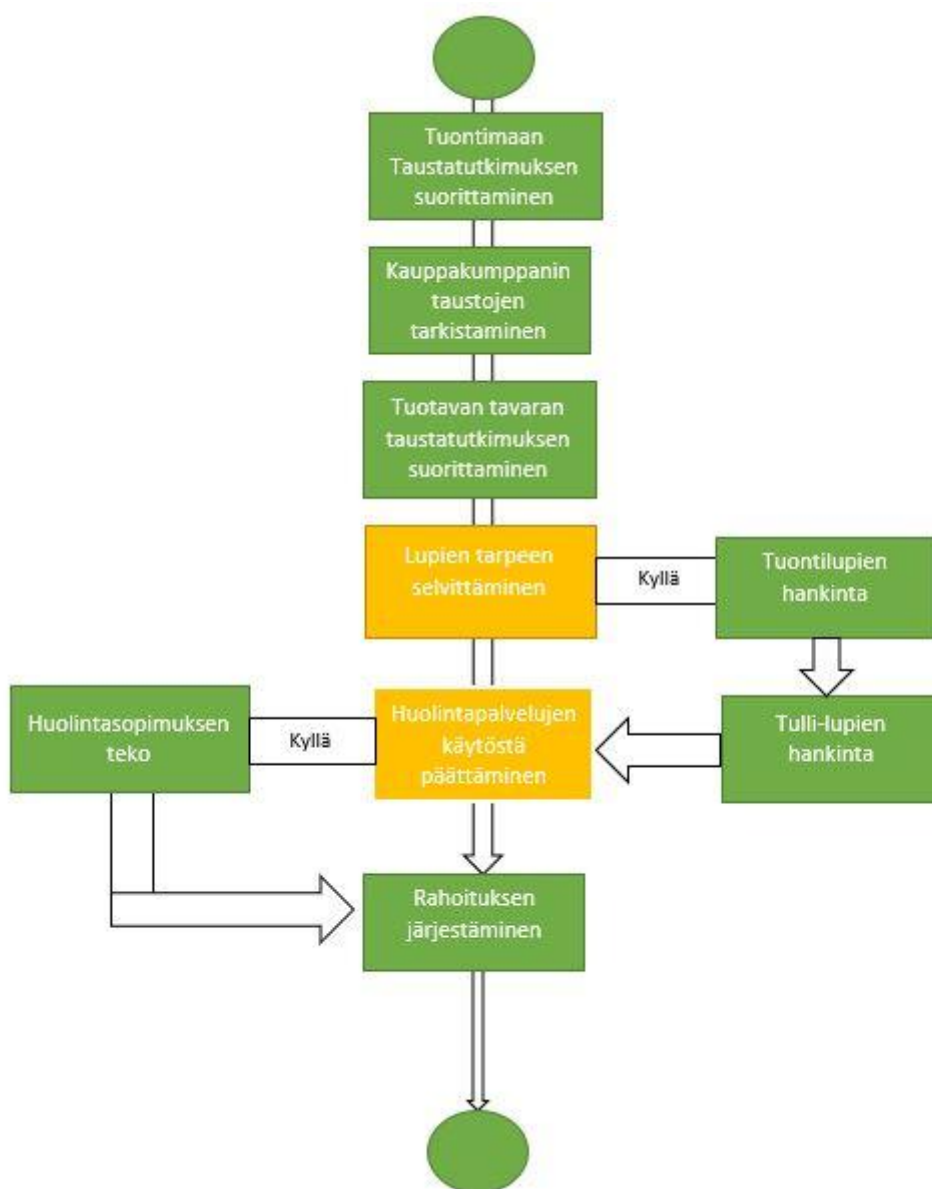
Ennen tuonnin aloittamista yrityksen on hyvä harkita asiamiehen käyttöä. Haastateluista kävi ilmi, että lähinnä pienet yritykset käyttävät huolintapalveluja, koska yleensä suuret yritykset organisoivat maahantuonnin itse. Haastatellut suosittelivat huolintaa silloin, kun yrityksen oma osaaminen ei välttämättä riitä. Haastateltujen mukaan pienille yrityksille voi olla haasteellista jo TARIC-nimikkeen määrittely. Haastateltujen mukaan huolinnan käyttö helpottaa pienen yrityksen maahantuontia keskittämällä kaikki huolintaliikkeelle. Huolinta on eräkohtaista ja huolinnan hinta on noin 50–100€ per tullaus. Tullauksen hintaan vaikuttaa haastateltujen mukaan tullinimikkeiden määrä ja huolinnan muut palvelut. Haastateltujen kokemuksen mukaan tullinimikkeiden määrä per tilaus oli 1–2 nimikettä. Huolinnan lisäpalveluita voivat olla esimerkiksi kuljetusten ja dokumenttien järjestelyä. Tämän lisäksi huolintaliikkeet osaavat neuvoa yrityksiä tuontiin liittyvissä asioissa.

Haastateluista ilmeni, mikäli suunnitelmissa on maahantuoda suuria määriä ja säännöllisesti tavaraa yrityksen kannattaa harkita tullin asiakkuuden hankkimista. Tullin asiakkuudet ovat AEOC, AEOS ja AEOF. Haastateltujen mukaan asiakkuudesta on hyötyä maahantuojalle, koska niillä saa vapautuksen vakuuksista ja AEO-asiakkaat ovat etusijalla tullin tekemissä tarkastuksissa.

Haastateluista kävi ilmi, että maahantuonnissa yleisesti käytettyjä toimituslausekkeita ovat EXW, DDP, FCA, CIF ja DAT. Haastateluille lausekkeista yleisimmät olivat

EXW, CIF ja DDP. Varsinkin DDP oli yleinen Yhdysvaltalaisilta tukkureilta tilatesa.

Haastatteluista kävi ilmi, että monet Kaukoidän yritykset vaativat maksun etukäteen ennen kuin aloittavat tuotteiden tuotannon tai lähettämisen. Joissain tavaroissa on todella pitkä toimitusaika, joten maahantuojan on hyvä varmistaa jonkinlainen rahoitus ennen kuin aloittaa elektroniikan maahantuonnin kolmansista maista.

Kuvio 2. Maahantuonnin ennakkotoimenpiteiden prosessikaavio (Opinnäytetyön tekijä 2018.)

Prosessikaaviossa näkyy maahantuonnin aloittamisen ennakkotoimenpiteiden prosessi yksinkertaistettuna maahantuojan näkökulmasta. Kaaviossa näkyy mitä maahantuojan pitää tehdä ja missä järjestyksessä. Kaavion keltaiset laatikot kuvaavat toimenpiteitä jotka ehkä tarvitsevat suorittaa, tilanteesta riippuen. Mikäli keltaisen laatikon osoittama toimenpide täytyy suorittaa, seurataan ison nuolen osoittamaa reittiä. Mikäli toimenpidettä ei tarvitse suorittaa, seurataan pienemmän nuolen osoittamaa reittiä. Prosessikaavion tarkoituksena on selkeyttää edellä kuvailtua maahantuonnin aloittamisen ennakkotoimenpiteiden prosessikuvausta.

8.2 Tuontitullauksen prosessikuvaus

Tavaran saapuminen

Tuontitullausprosessi alkaa, kun maahantuoja saa tiedon tavaran saapumisesta. Haastateltujen mukaan tieto voidaan saada esimerkiksi varustamon lähettämästä laivamanifestista ja myyjän antaman seurantakoodin avulla. Laivamanifestista näkyvät aluksen lastin tiedot ja tavaroiden tullistatukset. Tullistatusten perusteella maahantuoja voi tehdä tulli-ilmoituksen. Laivamanifesti lähetetään, kun laiva on lastattu lähtösatamassa. Tulli-ilmoituksen voi antaa vasta sitten, kun tavaraa kuljettava laiva on antanut tullille laivakohtaisen AREX-ilmoituksen.

Kun tavara on saapunut, kaikki tullaamaton tavara siirretään väliaikaiseen varastoon. Haastateltujen työpaikan tapauksessa koko satama-alue oli väliaikaista varastoa. Kun tavara lastattiin laivasta, se oli heti väliaikaisen varaston kirjanpidossa. Tullaamatonta tavaraa voidaan säilyttää 90 päivää väliaikaisessa varastossa.

Tulli saattaa AREX-tiedot saatuaan tarkistaa lastin. Tarkastukseen syynä voi olla esimerkiksi tullin saamat vihjeet tai tulli on päättänyt tarkistaa tietynlaisia tuotteita tietyllä ajanjaksolla. Haastattelujen mukaan tarkastukset ovat säännöllisiä. Tulli ilmoittaa maahantuojalle mitkä kontit tulli aikoo avata tarkastuksen aikana. Tarkistuksessa olleet laatikot merkitään tullin avaamiksi. Mikäli tavarat ovat merkitty tarkastettaviksi, tulli-ilmoitus ei mene läpi ennen kuin tulli on suorittanut tarkastuksen.

Tulliselvitys ja tulli-ilmoitus

Haastateltujen mukaan tullaamaton tavara on tullattava 90 päivän sisällä siitä, kun tavara on merkattu väliaikaiseen varastoon. Tulliselvityksessä tavaralle on osoitettava menettelymuoto. Haastateltujen mukaan yleisin käytetty tullimenettely on luovutus vapaaseen liikkeeseen. Menettely merkitään tulli-ilmoitukseen koodilla 4000. Luovuttamisen vapaaseen liikkeeseen lisäksi usein käytetään tullivarastointimenettelyä. Tullivarastointimenettelyssä tullaamaton tavara siirretään tullivarastoon. Menettelyä käytetään, kun tullaamaton tavara on ollut väliaikaisessa varastossa yli 90 päivää. Tavara ei siirry menettelyssä fyysisesti, vaan tavaraa siirtyy paperilla väliaikaisen varaston kirjanpidosta tullivaraston kirjanpitoon. Haastateltujen mukaan sisäisen ja ulkoisen jalostuksen erikoismenettelyjä ei käytetä usein mutta aina joskus. Erikoismenettelyiden käyttöön tarvitaan aina tullin lupa. Lupa voi olla kertaluontoinen, joka haetaan tulli-ilmoituksen yhteydessä tai pitkäaikainen.

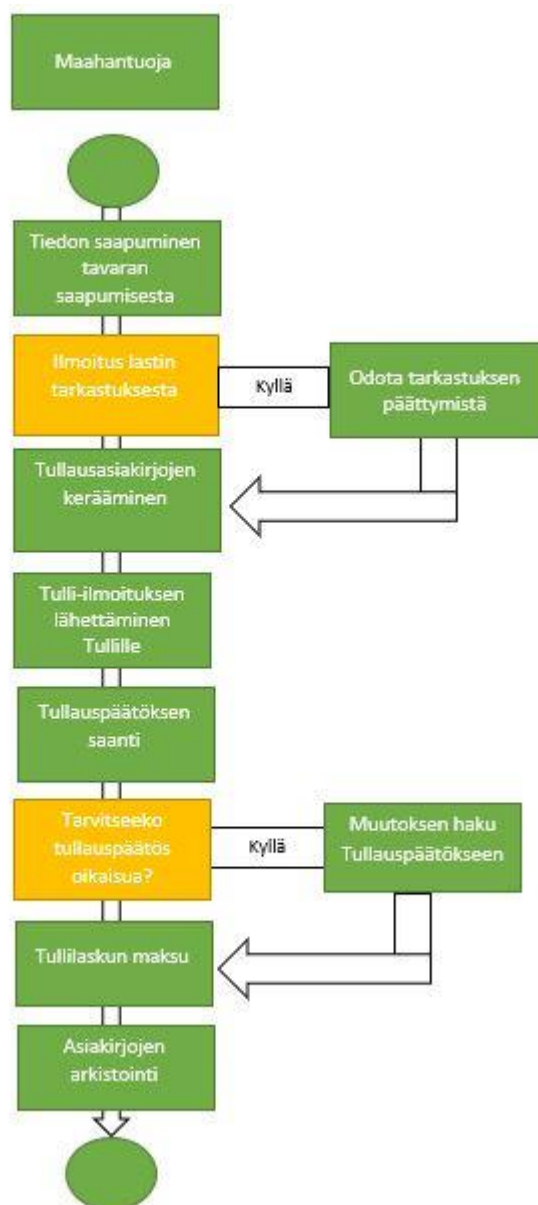
Tulli-ilmoituksen täyttämiseen tarvitaan erilaisia asiakirjoja. Haastateltujen mukaan asiakirjat lähettää maahantuojalle yleensä myyjä, mutta erilaisia käyttöjäkin on. Tullaukselle tärkeitä asiakirjoja ovat kauppalasku, pakkaustodistus ja alkuperäistodistukset. Haastateltujen mukaan pakkaustodistus ei ole pakollinen, mutta siitä on hyötyä tullauksessa. Mikäli tavaralla on tuontirajoituksia, tuontiluvan numero ilmoitetaan tulli-ilmoituksessa. Haastateltujen mukaan tuontirajoitusten alaisia tuotteita ei liiku kovin paljon ja tuontilupaa ei oltu koskaan tarvittu elektroniikkatuotteisiin. Haastateltujen mukaan tuonti-ilmoitus annetaan yleensä tullille joko suoraan luvanvaraisella EDI-sanomalla tai käyttämällä nettiasiointia. Huolintaliikkeet käyttävät EDI-ilmoittamista tulli-ilmoitusten tekemiseen.

Haastateltujen mukaan tullauksen kestoon vaikuttaa asiakirjojen koonnin kesto, tullin tarkastukset tavaralle ja kuinka nopeasti tullilasku maksetaan. Jos kaikki menee hyvin, tullaus kestää noin tunnin. Mikäli tarkastukset tai muut seikat viivästyttävät tullausta, tullaus kestää noin yhden päivän. Haastateltujen mukaan elektroniikasta maksettavan tullin määrä on noin 2,5–5%. Vuoden alussa tulleen uudistuksen myötä tullauksen yhteydessä ei enää makseta arvonlisäveroa, vaan yrityksen on valvottava arvonlisäveron määrää ja määrä ilmoitetaan erillisellä arvonlisäveroilmoituksella vero-

hallinnolle. Prosessissa ei enää liiku rahaa, vaan haastateltujen mukaan arvolisäveron määrä merkitään yrityksen kirjanpitoon.

Haastateltujen mukaan muutoksenhaku tullauspäätöksiin on melko yleistä, koska esimerkiksi bulkki lasteissa tuonti määrät saattavat olla vain arvio. Kun tavara on saapunut määränpäähän, saadaan selville tavaran oikea paino. Joskus tullinimike saattaa olla väärä, joka voi johtaa liian pieneen tai suureen tulliin. Tullauspäätöstä oikaistaan sitten lopullisen kauppalaskun perusteella.

Tullausprosessin lopussa tullausasiakirjat on arkistoitava maahantuojan tai huolitsijan toimesta. Haastateltujen mukaan asiakirjat on säilytettävä maahantuojan tai huolitsijan tiloissa. Tulli suorittamien jälkitarkastusten määrä riippuu osittain tuotavan tavaran määrästä. Mikäli maahantuojalla ei ole AEO-asiakkuutta tai tullivarastoa, tarkastukset ovat harvinaisia. Haastatellun henkilön yritykseen oli 18 vuoden aikana suoritettu kerran jälkitarkastus, koska tullilla oli epäily väärällä tullinimikkeellä tuonnista. Haastateltavien mukaan ainakin kerran vuodessa järjestetään varastotarkastus, mikäli maahantuojalla on tullivarastoja. Tuojan ollessa AEO-asiakas tulli järjestää auditointeja parin vuoden välein. Tarkastuksissa tarkistetaan sekä varastoidut tavarat että asiakirjat.

Kuvio 3. Tuontitullauksen prosessikaavio maahantuojan näkökulmasta. (Opinnäytetyön tekijä 2018.)

Prosessikaaviossa näkyy tuontitullausprosessi yksinkertaistettuna maahantuojan näkökulmasta. Kaaviossa näkyy mitä maahantuojan pitää tehdä ja missä järjestyksessä prosessin aikana. Kaavion keltaiset laatikot kuvaavat toimenpiteitä mitkä saattavat tapahtua. Mikäli keltaisen laatikon osoittama toimenpiteet tapahtuvat, seurataan ison nuolen osoittamaa reittiä. Mikäli toimenpidettä ei tarvitse tehdä, seurataan pienemmän nuolen osoittamaa reittiä. Prosessikaavion tarkoituksena on selkeyttää edellä kuvailtua tuontitullauksen prosessikuvausta.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

9.1 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kerätyn aineiston pohjalta luoda prosessikuvaukset elektroniikan maahantuonnista kolmansista maista ja sen tuontitullausprosessista. Prosessikuvausten tarkoituksena oli tuottaa tietoa yrittäjille prosessien kulusta. Prosessikuvauksista tehtiin prosessikaaviot. Tietoa kerättiin maahantuojan ja huolinnan näkökulmasta. Prosessikaaviot tehtiin maahantuojan näkökulmasta.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa, elektroniikan maahantuonnin osalta, keskityttiin statistiikkaan EU:n ulkoisesta tuonnista. Empiirisessä osuudessa keskityttiin elektroniikan maahantuonnin aloittamisen kannattavuuteen ja ennakkotoimenpiteisiin. Maahantuonti kolmansista maista saattaa, tuotteesta riippuen, olla edullisempaa, kuin Euroopasta. Kolmansista maista voidaan tuoda tavaraa jota ei välttämättä ole saatavilla Euroopasta. Elektroniikan maahantuonnin aloittaminen kolmansista maista vaatii yritykseltä tietyn määrän valmistautumista. Tuonti kolmansista maista on turvattomampaa, kuin tuonti Euroopasta. Tarkan taustatutkimuksen suorittaminen tuontimaasta, kauppakumppaneista ja tuotteesta on kannattavaa, jotta yritys säästyy vaikeuksilta tuontiprosessin aikana. Maahantuontia aloittaessa saatetaan tarvita lupia tullilta ja markkinavalvontaviranomaisilta. Tarvittavia lupia elektroniikan osalta haetaan turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Lupia haetaan, koska EU on asettanut vaatimuksia unionin alueelle tuoville ja myytävälle tavaroille. Yrityksen koosta ja tuonnin suuruudesta riippuen yritykselle voi olla kannattavaa ulkoistaa tuontitullaus huolintaliikelle, koska pienille yrityksille tuontimenettelyt voivat olla hankalia suorittaa. Huolintapalvelujen käyttö helpottaa tuontia maahantuojan osalta. Lisäksi on suositeltavaa varmistaa rahoitus, koska jotkut ulkomaalaiset yritykset vaativat ennakkomaksun.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa keskityttiin, tuontitullausprosessin osalta, tuontitullausprosessin sisältöön. Empiirisessä osuudessa keskityttiin tuontitullausprosessin käytäntöön ja prosessin etenemiseen. Tuontitullausprosessiin osallistuu monia eri organisaatioita. Tuontitullaukseen osallistuvat maahantuojan lisäksi, tulli, varustamo,

kuljetusliike ja mahdollisesti huolintaliike. Maahantuojan näkökulmastaan tuontitullausprosessissa on vaihtelevasti 6-8 eri vaihetta, riippuen tarkastaako tulli tavarat tai haetaanko tullauspäätöksen muutosta prosessin aikana.

Tuontitullausprosessissa kuljetusliikkeen vastuulla on kuljettaa tavara määränpäähänsä ja antaa AREX-ilmoitus tullille. Varustamon vastuulla on ilmoittaa maahantuojalle tavarantoimituksen saapumisesta. Myyjän vastuulla on toimittaa tarvittavat tullausasiakirjat tuojalle. Tullin vastuulla on tarvittaessa suorittaa tavarantoimituksen tarkistus, käsitellä tulli-ilmoitus, antaa maahantuojalle tullauspäätös ja suorittaa tarvittaessa jälkitarkastuksia. Maahantuojan vastuulla on hankkia tarvittavat asiakirjat tulli-ilmoituksen tekemiseen, tehdä tulli-ilmoitus tullille, hakea oikaisua virheellisiin tullauspäätöksiin ja arkistoida tullausasiakirjat. Huolintaliikkeen vastuulla on suorittaa tuontitullaus ja rahtaus maahantuojan puolesta.

Määränpäähänsä saapunut tavara ensin siirretään väliaikaiseen varastoon odottamaan tullaamista. Tavaraa voidaan pitää väliaikaisessa varastossa yhteensä 90 päivää. Koko satama-alue voi olla määritelty väliaikaiseksi varastoksi. Kun tavara lastataan laivastalta, se on välittömästi väliaikaisen varaston kirjanpidossa. Tärkeimmät tulli-ilmoituksen tekemiseen tarvittavat asiakirjat ja tiedot ovat kauppalasku, tavarantoimituksen TARIC-koodi ja alkuperäistodistukset. Näiden asiakirjojen lisäksi tulli-ilmoituksessa voidaan tarvita tuontilisenssi, puuttuvan tiedon lupa, tullausarvoilmoitus, pakkaustodistus ja edeltävän asiakirjan numero. Tuontitullauksessa käytettävä menettelytapa määräytyy useimmiten tuonnin tarkoituksen mukaan ja tullataanko se välittömästi. Mikäli tavara tuodaan maahan tarkoituksena myydä se, usein käytetty menettelytapa on luovutus vapaaseen liikkeeseen. 90 päivän jälkeen tullaamaton tavara on siirrettävä tullivarastointimenettelyyn. Menettelyssä tavara siirretään väliaikaisesta varastosta tullivarastoon. Tavaraa ei välttämättä siirretä fyysisesti, vaan siirto tapahtuu paperilla kirjanpidossa. Kokonaisuudessaan tuontitullausprosessin kesto riippuu muutamasta eri asiasta. Prosessin kesto vaikuttaa kauanko maahantuojalla kestää hankkia tullausasiakirjat ja tehdä tulli-ilmoitus. Prosessin kesto vaikuttaa tehdäänkö tavaralle tarkastuksia tullin toimesta ja maksetaanko tullilasku välittömästi.

9.2 Pohdinta

Opinnäytetyön tekeminen vaati paljon työtä ja oli haastava kokonaisuus kirjoittaa valmiiksi. Opinnäytetyön teko kesti kokonaisuudessaan melkein seitsemän kuukautta. Vaikka opinnäytetyön teko oli raskasta, se oli silti hieno ja avartava kokemus. Tuontitullauksen ja Euroopan unionin ulkokaupan tutkiminen oli hyvin mielenkiintoista. Koen oppineen opinnäytetyö prosessin aikana paljon, mitä voin hyödyntää tulevaisuudessa.

Opinnäytetyö saavutti sille asetetut tavoitteet melko hyvin. Tutkimuksen tavoitteena oli kerätyn aineiston pohjalta luoda prosessikuvaukset elektroniikan maahantuonnista kolmansista maista ja tuontitullausprosessista. Tavoitteena oli sen lisäksi tuottaa informaatiota, josta olisi hyötyä toimeksiantajalle ja muille yrityksille. Opinnäytetyöhön kerätty aineisto ja prosessikuvaukset voisivat toimia ohjeistuksena yrityksille, jos he päättävät aloittaa tavarantoiminnan maahantuonnin. Tutkimukselle asetettiin kaksi päätutkimusongelmaa, jotka jakautuivat yhteensä kuuteen pienempään tutkimusongelmaan. Päätutkimusongelmat joihin pyrittiin vastaamaan, olivat ”Kuinka aloitetaan elektroniikan maahantuonti” ja ”Kuinka tavara tulliselvitetään”. Tutkimusten pohjalta luotiin työn tavoitteen mukaisesti prosessikuvaus maahantuonnin aloittamisesta ja tuontitullausprosessista. Prosessikuvausten lisäksi tuontitullauksesta kerättiin informaatiota. Opinnäytetyön lukemalla saa hyvin vastaukset määriteltyihin päätutkimusongelmiin ja muihin määriteltyihin alatutkimusongelmiin. Ainut tutkimuskysymys johon ei saatu kunnollista vastatusta oli elektroniikan tuontia koskevan päätutkimusongelman kysymys elektroniikan tuontia koskevista erityismaksuista. Tutkimuksista ei käynyt ilmi onko sellaisia vai ei.

Opinnäytetyössä käytetyt tutkimusmenetelmät sopivat tutkimuksen suorittamiseen hyvin. Laadullinen tutkimusote oli tutkimukselle sopiva siitä huolimatta, että tutkimuksen aihe ei ollut uusi ja tuntematon. Työn tarkoituksena oli kuvata ja selittää syvemmin jo tunnettua ilmiötä, joten laadullinen tutkimus oli sopiva. Tutkimuksen suurimpana ongelmana lienee sen tulosten yleistettävyyden rajoitteellisuus. Tutkimuksessa haastateltiin kolmea ihmistä kahdesta eri yrityksestä. Resurssien pienuuden vuoksi suurempaa määrää ei voitu haastatella, jotta koko tuontitullausprosessi saataisiin kuvattua täydellisesti. Tutkimustuloksia ei tuontitullausprosessin osalta voi täy-

sin yleistää kaikkiin maahantuojiin, koska maahantuojilla voi olla yrityksen koosta riippuen erilaiset käytännöt. Tutkimuksen pohjalta onnistuttiin luomaan hyvä yleiskuva tuontitullausprosessista ja elektroniikan maahantuonnin aloittamisesta.

Opinnäytetyön tekoon kului noin seitsemän kuukautta. Alkuperäinen aikataulu oli noin viisi kuukautta. Opinnäytetyöprosessi kesti paljon alkuperäisestä suunnitelmaa kauemmin muutamien tutkimuksen kannalta huonojen valintojen vuoksi. Yksi syy työn venymiselle oli työharjoittelun suorittaminen samalla, kun opinnäytetyö tehtiin. Työharjoittelu rajoitti merkittävästi käytettävissä olevaa aikaa työn tekemiseen. Toinen syy oli opinnäytetyön alussa tehty huono rajaus, jonka takia opinnäytetyöprosessin aikana tehtiin paljon tutkimukselle tarpeetonta taustatutkimusta. Tutkimuksen alussa toimeksiantaja esitti toiveen tuontiprosessin kokonaisvaltaisesta kuvaamisesta. Kommentista johtuen tutkimuksen sisälle rajattiin erittäin paljon aiheeseen liittyvää tietoa, mikä ei kuitenkaan ollut tutkimuksen tavoitteiden kannalta merkityksellistä.

Tutkimuksessa saatiin selville, millainen on tuontitullausprosessi ja kuinka aloitetaan elektroniikan maahantuonti. Tutkimuksessa saatiin selvyyttä motiiveihin tuontitullauksen toimintatapojen takana ja kuinka aloittelevan maahantuojan kannattaa valmistautua maahantuonnin aloittamiseen. Tutkimuksen tarkoituksena ei ollut varsinaisesti luoda uutta tietoa, vaan tehdä selvitys elektroniikan tuontitullaamisesta toimeksiantajalle. Tulevaisuudessa toimeksiantaja voi käyttää tutkimuksessa saatuja tietoja manuaalina, jos toimeksiantaja päättää aloittaa elektroniikan maahantuonnin. Toimeksiantaja saa tutkimuksesta hyvän kuvauksen tuontitullausprosessista sekä maahantuonnin aloittamisesta. Käyttämällä opinnäytetyötä apunaan toimeksiantaja voi välttyä yllätyksiltä maahantuontiprosessin aikana ja näin välttyä ylimääräisiltä kuluilta sekä muilta ongelmilta.

Tutkimuksen validiteettia voidaan pitää hyvänä. Haastatelluilta saadut tiedot eivät olleet keskenään ja teoriaosuuden kanssa ristiriitaisia. Tulokset olivat mielestäni loogisia ja hyvin perusteltuja. Opinnäytetyön lähteinä käytettiin pääasiassa tullin sivuilta saatuja tietoja ja statistiikkaa, joka parantaa työn luotettavuutta. Mielestäni haastateluaineiston avulla tehdyt prosessinkuvaukset ovat siten luotettavia ja hyvin perusteltuja. Tulosten pysyvyys on mielestäni hyvä, koska tutkimuksessa käsitellyt prosessit ja käytännöt ovat tiukasti sidoksissa kansainvälisiin lakeihin ja siten eivät muutu no-

peasti. Käytetyillä tutkimusmenetelmillä ei ollut vaikutusta tutkimustuloksiin. Opin-
näytetyön reliabiliteettia heikentää pieneksi jäänyt otanta. Otanta oli suunniteltua
pienempi resurssien pienuuden ja tullin haastattelun pois jääminen vuoksi. Tullia
haastattelemalla olisi voitu saada mielenkiintoista lisätietoa tullausprosessista ja saa-
da siten entistä laajempi kokonaiskuva koko prosessista. Tutkimukselle tarpeellinen
tieto tullaamisesta saatiin lopulta huolintaliikkeeltä ja maahantuojalta.

Tämän opinnäytetyön pohjalta voisi olla mielenkiintoista tehdä jonkinlainen projekti,
jossa maahantuodaan jokin tuote Euroopan unionin ulkopuolelta. Olisi mielenkiin-
toista testata työssä saatujen neuvojen hyödyllisyyttä käytännössä ja arvioida proses-
sikuvauksen yleistettävyyttä. Tutkimuksen tulokset voisivat olla mielenkiintoisia ja
tarkkoja, koska tutkija olisi itse mukana havainnoimassa tuontiprosessin toimintaa.
Jos tekisin samankaltaisen työn uudestaan, en suorittaisi harjoittelua samaan aikaan
opinnäytetyön kirjoittamisen aikana ja käyttäisin paljon enemmän aikaa opinnäyte-
työn rajaamiseen. Aikatauluttaisın kirjoitusajat kalenteriin, opinnäytetyöprosessin
alusta lähtien, jotta työn valmistuminen ei hidastuisi.

Opinnäytetyöni kirjoittamisen kestosta, turhasta työstä ja muista vaikeuksista huoli-
matta olen oikein tyytyväinen opinnäytetyöni lopputulokseen. Vaikka alussa olikin
vaikeuksia, koulun, ohjaajan, toimeksiantajan ja ystävieni tuen avulla tutkimus saa-
tiin viimein päätökseen ja haluan kiittää heitä kaikkia saamastani tuesta.

LÄHTEET

Euroopan komission www-sivut. Viitattu 10.11.2017.

https://ec.europa.eu/commission/index_en

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena. 2010. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Gaudeamus Oy.

Hirsjärvi, Sirkka., Remes, Pirkko. & Sajavaara, Paula. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Jyväskylän yliopiston www-sivut. Viitattu 8.3.2018. <https://koppa.jyu.fi/>

Korkean teknologian ulkomaankauppa vuonna 2016. Helsinki: Tulli. Suomen virallinen tilasto. Viitattu 25.10.2017. <http://tulli.fi/documents/2912305/3492107/korkean-teknologian-ulkomaankauppa-vuonna-2016/59bfb6f-9ee5-4c51-b3b7-04e05b153cde?version=1.1>

KvaliMOTV www-sivut. Viitattu 12.11.2017.

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_2.html

KvaliMOTV www-sivut. Viitattu 16.4.2018.

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_2.html

KvantiMOTV www-sivut. Viitattu 8.3.2018.

<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/intro.html>

Laki tullin hallinnosta. 2013. 21.12.2012/960

Logistiikan maailma www-sivut. Viitattu 21.10.2017

<http://www.logistiikanmaailma.fi/>

Logistiikan maailma www-sivut. Viitattu 23.3.2018

<http://www.logistiikanmaailma.fi/>

Melin, Kirsti. 2011. Ulkomaankaupan menettelyt vienti ja tuonti. Tampere: Amk-kustannus.

Suomen Huolintaliikkeiden Liitto ry. 2010. Huolinta-alan käsikirja. Vantaa: Suomen Speedservice Oy.

Suomen Ja Venäjän välinen kauppa 2016. Helsinki: Tulli. Suomen virallinen tilasto. Viitattu 29.10.2017.

<http://tulli.fi/documents/2912305/3331101/Ven%C3%A4j%C3%A4-katsaus+%281-3%29/ec984916-13fd-41c1-8808-987006b9ed5f?version=1.0>

Suomi Sanakirja. Viitattu 10.11 2017. <https://www.suomisanakirja.fi/>

Tavaroiden ulkomaankaupan kuukausitilasto 2016 joulukuu. Helsinki: Tulli. Suomen virallinen tilasto. Viitattu 23.10.2017.

<http://tulli.fi/documents/2912305/3329364/Kuukausitilasto%2C+joulukuu+2016/f6e1dd39-1c75-4ded-9daa-9b23ef384dca?version=1.3>

Toivonen, Mika. 2013. Markkina- ja turvallisuusviraston periaatteet. Helsinki: Turvallisuus ja kemikaalivirasto.

http://www.tukes.fi/Tiedostot/sahko_ ja_ hissit/kalvot/MT_Markkina- ja_ turvallisuusviraston_periaatteet.pdf

Tullin työjärjestys. 2013. 57/2013

Tullilaki. 2016. 304/2016

Tullin www-sivut. Viitattu 3.11.2017. <http://tulli.fi/etusivu>

Tullin www-sivut. Viitattu 28.4.2018 <http://tulli.fi/etusivu>

Turvallisuus ja kemikaaliviraston www-sivut. Viitattu 30.1.2018.

<http://www.tukes.fi/>

Tukes. 2017. Sähkölaitteiden valmistus, maahantuonti ja myynti. Helsinki: Turvallisuus ja kemikaalivirasto.

http://www.tukes.fi/Tiedostot/sahko_ ja_ hissit/esitteet_ ja_ oppaat/sahkolaitteiden_valmistus_ maahantuonti_ ja_ myynti.pdf

Työ- ja elinkeinoministeriön www-sivut. Viitattu 12.11.2017. <http://tem.fi/etusivu>

Verohallinnon www-sivut. Viitattu 4.1.2018. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/>

Väestörekisterikeskuksen www-sivut. Viitattu 4.1.2018. <http://vrk.fi/etusivu>

Haastattelurunko

Tutkimus kolmansista maista tuotavan elektroniikan tullimuodollisuuksista.

Taustatiedot

- Asema edustamassaan yrityksessä, yrityksen toimiala ja yrityksen koko.

Yleistä kansainvälisestä liiketoiminnasta

- Miten kansainvälistyminen on mielestäsi vaikuttaa Suomalaisiin yrityksiin?
- Kuinka paljon koet, että kansainväliset lait säätelevät kaupankäyntiä?
- Millaisena näet Suomen aseman kansainvälisillä markkinoilla?

Teema 1: EU:n ulkokauppa

- Miksi tuoda tavaraa EU:n ulkopuolelta?
- Kuinka suuri päätös yritykselle on aloittaa EU:n ulkoinen maahantuonti?
- Kuinka suuri kynnys mielestäsi yrityksillä on aloittaa EU:n ulkoinen maahantuonti?
- Mitkä ovat mielestäsi tärkeimmät asiat jotka pitää mielessä, kun aikeena on aloittaa maahantuonti EU:n ulkopuolelta?
- Miten ajattelet ulkokaupan kehittyvän tulevaisuudessa, vähenevän vai lisääntyvän?
- Mitä haasteita EU ulkokauppa tuo mielestäsi edustammallenne organisaatiolle?

Teema 2: Elektroniikan maahantuonti

- Keneltä saatte tiedon tavarán saapumisesta?
- Mistä päin maailmaa suurin osa tuomastasi elektroniikasta tulee?
- Kuinka paljon elektroniikkaa koskevat direktiivit vaikuttavat tuontiprosessiin?
- Kuinka usein joudut olemaan markkina-ávalvontavirastoihin yhteydessä tuomasi tavarán vuoksi?
- Kuinka yleistä on, että elektroniikka tuotteet joutuvat testattaviksi tullin toimesta?
- Kuinka yleistä on, että tulli löytää direktiivien vastaisia elektroniikka tuotteita?
- Kuinka herkkiä kuljetettava elektroniikka tuotteet ovat, kuinka usein tavarat ovat vaurioituneet?

Teema 3: Tuontitullausprosessi

- Milloin yrityksen kannattaa harkita huolintapalvelujen käyttöä maahantuonnissa?
- Voiko joku muu kuin huolitsija toimia edustajana?
- Mistä riippuu kauanko tullausprosessi kestää?
- Kauanko tullausprosessi on yleensä kestänyt?
- Mikä on yrityksenne käytetyin tullimenettely muoto?
- Minkä perusteella menettelytapa valitaan?
- Kuinka paljon yrityksen kannattaa harjoittaa EU:n ulkoista tuontia ennen kuin tullin syvempiä asiakkuuksia kannattaa alkaa harkita?
- Kuinka usein tullin jälkitarkastuksia suoritetaan?